Optimalizace daňové povinnosti fyzické osoby

Eliška Hermanová

Bakalářská práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	**Eliška Hermanová**
Osobní číslo:	**M21049**
Studijní program:	**B0411P050002 Účetnictví a daně**
Forma studia:	**Prezenční**
Téma práce:	**Optimalizace daňové povinnosti fyzické osoby**

Zásady pro vypracování

Úvod
Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.
I. Teoretická část

- Na základě literární rešerše zpracujte teoretické poznatky týkající se daňové povinnosti fyzické osoby.

II. Praktická část

- Charakterizujte fyzickou osobu a analyzujte její daňovou povinnost.
- Navrhněte optimalizaci daňové povinnosti fyzické osoby za rok 2023 podle platných daňových zákonu ČR.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

AGIANNI, Vasiliki; ALVARADO, Mery; COTRUT, Madalina; DE LILLO, Francesco; KRAJCUSKA, Filip et al. (ed.). *European tax handbook 2022*. Thirty-third edition. Amsterdam: IBFD, 2022. ISBN 978-90-8722-760-9.
HNÁTEK, Miloslav. *Zcela legální daňové triky 2023: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory: více vědět, více získat*. 7. vydání. Praha: ESAP, 2023. ISBN 978-80-907398-8-8.
KRAJŇÁK, Michal. *Daň z příjmů fyzických osob v České republice*. Brno: CERM, 2022. ISBN 978-80-7623-086-6.
MACHÁČEK, Ivan. *Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: postupy, jak platit co nejnižší daň*. Daně. Olomouc: ANAG, 2019. ISBN 9788075541956.
VANČUROVÁ, Alena a ZÍDKOVÁ, Hana. *Daňový systém ČR 2022*. Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7676-362-3.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Eva Kolářová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **5. února 2024**
Termín odevzdání bakalářské práce: **17. května 2024**

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

Ing. Milana Otrusinová, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 5. února 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA
BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení: .....

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá optimalizací daňové povinnosti fyzické osoby a zároveň se jedná o hlavní cíl, kterého se práce snaží dosáhnout. Teoretická část je zpracovaná na základě literární rešerše odborné literatury a stručně charakterizuje daň, daňovou soustavu, konstrukční prvky daně a také sociální a zdravotní pojištění. Z těchto poznatků je poté vypracovaná praktická část, kde je k dosažení optimalizace využita manželka vybrané fyzické osoby. V závěru práce je dosaženo daňové úspory a navrženo doporučení.

Klíčová slova: daň z příjmů fyzických osob, daňová optimalizace, sociální pojištění, zdravotní pojištění, spolupracující osoba

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with the optimization of the tax liability of an individual and this is also the main objective that the thesis tries to achieve. The theoretical part is elaborated on the basis of a literature search and briefly characterizes the tax, the tax system, the structural elements of the tax, as well as social and health insurance. The practical part is then developed from this knowledge, where the wife of a selected individual is used to achieve optimization. The thesis concludes with tax savings and proposed recommendations.

Keywords: personal income tax, tax optimization, social insurance, health insurance, cooperating person

Jersyho zákon nepřímé úměry

„Čím nižší daň, tím složitější daňové přiznání“

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD **9**
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE **10**
I TEORETICKÁ ČÁST **11**
1 DAŇOVÝ SYSTÉM V ČESKÉ REPUBLICE **12**
1.1 CHARAKTERISTIKA DANĚ 12
1.2 FUNKCE DANĚ 12
1.3 DAŇOVÁ SOUSTAVA ČESKÉ REPUBLIKY 13
1.3.1 Přímé daně 13
1.3.2 Nepřímé daně 14
2 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB **15**
2.1 POPLATNÍK 15
2.2 PŘEDMĚT DANĚ 15
2.3 OSVOBOZENO OD DANĚ 16
2.4 ZÁKLAD DANĚ 17
2.5 DÍLČÍ ZÁKLADY DANĚ 17
2.5.1 Příjmy ze závislé činnosti (§ 6) 18
2.5.2 Příjmy ze samostatné činnosti (§ 7) 19
2.5.3 Příjmy z kapitálového majetku (§ 8) 20
2.5.4 Příjmy z nájmu (§ 9) 20
2.5.5 Ostatní příjmy (§ 10) 21
2.6 NEZDANITELNÉ ČÁSTI ZÁKLADU DANĚ 22
2.6.1 Bezúplatné plnění 23
2.6.2 Úroky z úvěru ze stavebního spoření a z hypotečního úvěru 23
2.6.3 Penzijní připojištění, penzijní pojištění a doplňkové penzijní spoření 23
2.6.4 Soukromé životní pojištění 23
2.6.5 Členské příspěvky a úhrada za další vzdělání 24
2.7 ODPOČTY OD ZÁKLADU DANĚ 24
2.8 SLEVY NA DANI 25
2.8.1 Sleva na poplatníka 25
2.8.2 Sleva na studenta 25
2.8.3 Sleva na invaliditu 25
2.8.4 Sleva na manželku 26
2.8.5 Sleva za umístění dítěte 26
2.9 DAŇOVÉ ZVÝHODNĚNÍ 27
2.10 SAZBA DANĚ 27
2.11 ZDAŇOVACÍ OBDOBÍ 27
2.12 DAŇOVÉ PŘIZNÁNÍ 28

2.13 ZÁLOHY 28
2.14 SPOLUPRACUJÍCÍ OSOBY 29
3 SOCIÁLNÍ POJISTNÉ 31
3.1 VEŘEJNÉ ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ 32
3.2 SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ 32
4 DAŇOVÉ ODPISY 33
4.1 ROVNOMĚRNÉ ODPISY 33
4.2 ZRYCHLENÉ ODPISY 34
II PRAKTICKÁ ČÁST 35
5 PŘEDSTAVENÍ VYBRANÉ FYZICKÉ OSOBY 36
6 VÝPOČET DAŇOVÉ POVINNOSTI ZA ROK 2023 39
6.1 VÝPOČET SOCIÁLNÍHO A ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ ZA ROK 2023 41
6.1.1 Sociální pojištění 41
6.1.2 Zdravotní pojištění 42
6.2 CELKOVÝ ODVOD ZA ROK 2023 42
7 OPTIMALIZACE 43
7.1 PŘEVOD PŘÍJMŮ Z NÁJMU NA MANŽELKU 43
7.2 SPOLUPRACUJÍCÍ OSOBA 46
7.2.1 Převod 50 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti na manželku 46
7.2.2 Převod 21 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti a převod příjmů z nájmu na manželku 50
7.2.3 Převod 26 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti a převod příjmů z nájmu na manželku 54
8 SROVNÁNÍ A DOPORUČENÍ 58
ZÁVĚR 61
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY 62
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK 64
SEZNAM OBRÁZKŮ 65
SEZNAM TABULEK 66

ÚVOD

Daňová soustava České republiky je velmi rozsáhlá a obsahuje jak daně přímé, tak daně nepřímé. Tato práce se ale věnuje pouze dani z příjmů, která spadá pod daně přímé. Daň z příjmů lze ale ještě rozdělit do dvou podskupin, a to podle daňového subjektu. Daňovým subjektem může být buď osoba fyzická nebo také osoba právnická. Toto rozdělení je velmi důležité z toho důvodu, že obě podskupiny mají při výpočtu daně zákonem o daních z příjmů č. 586/1992 Sb. jinak stanovené podmínky. Proto se tato práce zabývá pouze dani z příjmů fyzické osoby.

Cílem této práce je optimalizovat zjištěnou daňovou povinnost vybrané fyzické osoby a zároveň tím také snížit odvody na sociálním a zdravotním pojištění. Optimalizace je provedena několika možnými způsoby, které jsou podle zákona o daních z příjmů č. 586/1992 Sb. zcela legální.

Bakalářská práce je strukturovaná do dvou hlavních částí, kdy první část práce obsahuje teoretické poznatky, týkající se daně z příjmů fyzické osoby, které jsou zjištěny na základě rešerše odborné literatury. Konkrétně se zaobírá daňovým systémem České republiky, ve kterém charakterizuje daň, její funkce a je zde popsána daňová soustava. Poté práce detailně vyobrazuje základní konstrukční prvky daně a sociální pojistné, kde se zaměřuje na výši pojistného a vyměřovací základy jak zdravotního, tak sociálního pojištění. Dalším bodem, který je v teoretické části práce obsažen, jsou daňové odpisy. Ty jsou taktéž upravovány zákonem o daních z příjmů č. 586/1992 Sb.

Na základě těchto teoretických poznatků je zpracovaná praktická část bakalářské práce. V první řádě je představena vybraná fyzická osoba a zároveň je zjištěna její skutečná daňová povinnost. Následuje optimalizace již vypočtené daňové povinnosti pomocí několika metod, mezi které se řadí metoda optimalizace pomocí převodu příjmů mezi spoluvlastníky nemovitosti a metoda spolupracujících osob. Nedílnou součástí praktické části bakalářské práce je srovnání všech vypočtených variant optimalizace a doporučení té nejoptimálnější pro vybranou fyzickou osobu.

Toto téma jsem si vybrala hlavně z toho důvodu, abych zjistila, jaké možnosti optimalizace zákon dovoluje a zároveň mě zajímalo, do jaké míry lze pomocí těchto metod daňovou povinnost snížit.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

O optimalizaci daňové povinnosti se snaží každá osoba, která má povinnost vyměřit a odvést daň. Z tohoto důvodu je optimalizace daňové povinnosti vybrané fyzické osoby hlavním cílem této bakalářské práce. S daňovou optimalizaci je také spjaté sociální a zdravotní pojištění, které se vyměřuje zároveň s výpočtem daně.

Práce se zaměřuje na vybranou fyzickou osobu, pro kterou jsou navrhované nejvýhodnější varianty optimalizace. Tato práce ale může být využita všemi fyzickými osobami pro získání informací, které jím mohou pomoci při výpočtu a optimalizaci jejich výše daně.

Hlavními zdroji pro sepsání teoretické části práce je odborná literatura, kterou lze nalézt na konci práce v seznamu použité literatury, a také zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů. Teoretická část se snaží objasnit základní daňovou problematiku, konkrétně daně z příjmů fyzické osoby. Obsahuje rešerši daňového systému České republiky, konstrukčních prvků daně z příjmů fyzické osoby, sociálního pojistného a také daňových odpisů.

Praktická část navazuje na část teoretickou a využívá všechny zjištěné odborné poznatky pro výpočet daňové povinnosti vybrané fyzické osoby, a poté na její optimalizaci. První metodou optimalizace, kterou práce využívá, je převod příjmů mezi spoluvlastníky nemovitosti. Druhou metodou je metoda optimalizace pomocí spolupracujících osob, která je poté zkombinovaná s metodou první a dále upravována pro dosažení nejvhodnější varianty optimalizace pro fyzickou osobu. Praktická část bakalářské práce je ukončena srovnáním všech zmíněných metod optimalizace a vyhodnocením nejvýhodnější varianty pro vybraného poplatníka.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DAŇOVÝ SYSTÉM V ČESKÉ REPUBLICE

Do daňového systému řadíme daňovou soustavu České republiky a instituce, které obstarávají správu daní, jejich vyměření a také jejich vymáhání (Krajňák, 2022).

1.1 Charakteristika daně

Daň se může charakterizovat buď z právního hlediska, kde se definuje jako platba do veřejného rozpočtu, která je povinná a jako daň se nazývá anebo z ekonomického hlediska, kdy její charakteristika zní jako povinná, zákonem uložená, nenávratná neekvivalentní, neúčelová a opakující se platba do veřejného rozpočtu, která se ale nemusí jmenovat daň (Vančurová a Zídková, 2022).

Jak jíž bylo zmíněno, daň je stanovena zákonem, z čehož vyplívá, že její platba je povinná. Z tohoto důvodu je možné její vymáhání a taktéž udělování sankcí a pokut za její neuhrazení. Po jejím uhrazení není právo na její vrácení, a proto se v její charakteristice nachází, že je nenávratná (Klimešová, 2018).

Pod pojmem neekvivalentní si lze představit, že výše odvedené daně neznázorňuje podíl na výdajích veřejného rozpočtu České republiky. Nikdo taktéž neví, na jaký účel bude daň použita nebo co z ní bude financováno, tudíž je označována za neúčelovou. Poslední charakteristikou daně je její pravidelnost. Daň se totiž stanovuje a platí za dané zdaňovací období, kterým je konkrétní časové rozpětí. Většinou je zdaňovací období rovno jednomu roku ale může se taktéž lišit (Vančurová a Zídková, 2022).

1.2 Funkce daně

Daň má také několik funkcí. Mezi ty nejdůležitější se řadí funkce:

- fiskální,
- alokační,
- redistribuční,
- stimulační a
- stabilizační (Vančurová a Zídková, 2022).

Funkce fiskální je primární a má za úkol naplnit veřejný rozpočet. Tato funkce musí být vždy dodržena. Alokační funkce pomáhá různými změnami daně alokovat prostředky tam, kde jsou potřebné. Redistribuční funkce daně usiluje o zmenšení rozdílů v důchodech obyvatel

České republiky, a to tím, že obyvatelé s vyšším důchodem odvádí do veřejného rozpočtu vyšší daň než lidé s nižším příjmem. Tímto způsobem redistribuční funkce pomáhá státu, aby zvýšila příjmy chudším obyvatelům České republiky. Funkce stimulační má podobu daňových úspor nebo vyššího zdanění. Vyšší zdanění můžeme vidět například u tabákových výrobků, a to z toho důvodu, aby se předešlo jejich vysoké spotřebě, jelikož jsou zdraví škodlivé. Poslední funkcí je funkce stabilizační, která využívá různé prostředky ke snížení výkyvů v ekonomickém cyklu (Vančurová a Zídková, 2022).

1.3 Daňová soustava České republiky

Soustava daní v České republice je tvořena dvěma skupinami daní. Těmito skupinami jsou daně přímé a daně nepřímé. Daně přímé se odvíjí od důchodu nebo taktéž majetku poplatníka, zatímco daně nepřímé majetek a ani důchod poplatníka neberou v potaz (Krajňák, 2020).

Nároky na daňovou soustavu jsou:

- efektivní zdanění,
- jednoduchost,
- pružnost,
- stabilita a
- spravedlivost (Klimešová, 2018).

Daňová soustava by měla zabezpečovat efektivní zdanění, tudíž by se měla snažit o to, aby náklady jak pro daňové subjekty, tak i pro stát byly co nejnižší. Taktéž by měla být jednoduchá, aby každý občan České republiky věděl, jaké jsou jeho daňové povinnosti. Měla by být taktéž pružná, aby dokázala zareagovat na vývoj ekonomiky a hrubého domácího produktu a zároveň i stabilní, protože část veřejných výdajů nepodléhá vývoji ekonomiky. Posledním nárokem pro daňovou soustavu je spravedlnost. Tato část je velmi subjektivní, jelikož spravedlivost daní může každý vnímat jinak (Klimešová, 2018).

1.3.1 Přímé daně

Daně přímé se dělí na další tři podskupiny, kterými jsou důchodové daně, majetkové daně a ostatní daně. Do důchodových daní se řadí daně z příjmů jak fyzických osob, tak i právnických osob, zatímco do majetkových daní se přiděluje daň z nemovitých věcí a daň

silniční. Jedna z nejnovějších daní je daň z hazardních her, která už ale spadá pod ostatní daně (Krajňák, 2022).

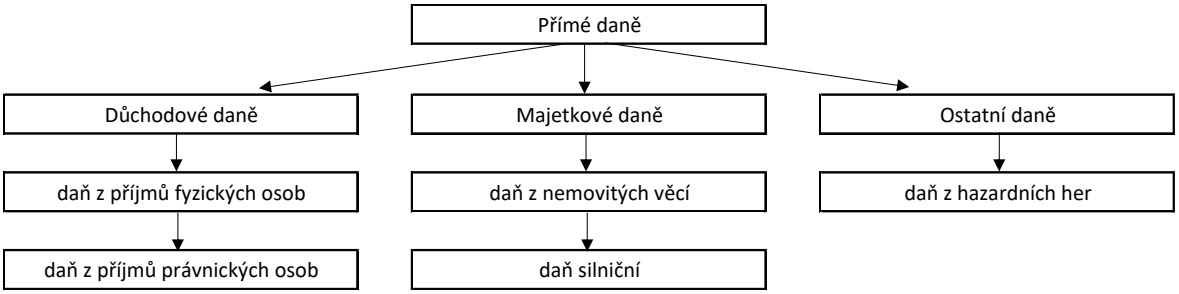

Obrázek 1– Přímé daně v České republice (vlastní zpracování dle Krajňák, 2022)

1.3.2 Nepřímé daně

Daně nepřímé se rozdělují na další dvě kategorie a těmi jsou daně všeobecné a daně selektivní. Do daní všeobecných se řadí daň z přidané hodnoty neboli DPH a mezi daněmi selektivními lze naleznout spotřební a energetické daně. Nepřímé daně jsou zahrnuty do cen zboží nebo služeb a jak již bylo výše zmíněno, neberou v potaz důchodové a ani majetkové poměry poplatníka (Krajňák, 2022).

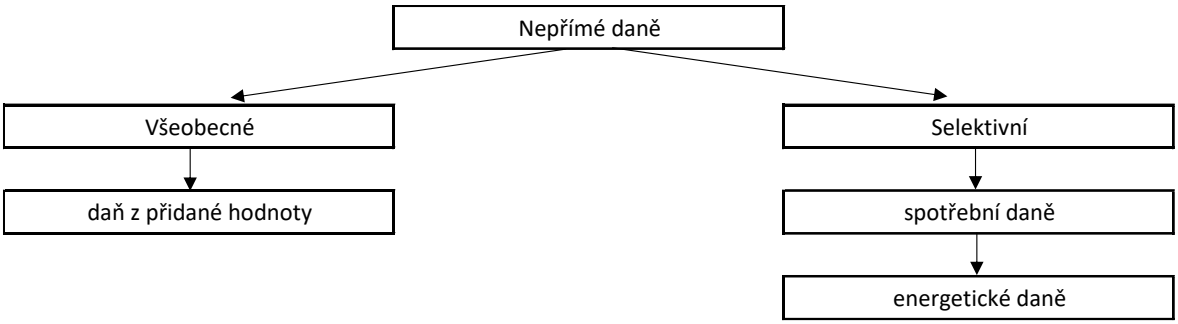

Obrázek 2 – Nepřímé daně v České republice (vlastní zpracování dle Krajňák, 2022)

2 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

2.1 Poplatník

Poplatníkem daně z příjmů fyzických osob jsou fyzické osoby, které mají svou daňovou povinnost omezenou nebo neomezenou. Poplatník s neomezenou daňovou povinnosti se nazývá daňový rezident České republiky, zatímco poplatníka s omezenou daňovou povinnosti označujeme jako daňového nerezidenta (Krajňák, 2022).

„Poplatníci jsou daňovými rezidenty České republiky, pokud mají na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují. Daňoví rezidenti České republiky mají daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí“ (Česko, 1992).

„Poplatníci jsou daňovými nerezidenty, pokud nejsou uvedeni v odstavci 2, nebo to o nich stanoví mezinárodní smlouvy. Daňoví nerezidenti mají daňovou povinnost, která se vztahuje jen na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky. Poplatníci, kteří se na území České republiky zdržují za účelem studia nebo léčení, jsou daňovými nerezidenty a mají daňovou povinnost, která se vztahuje pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, i v případě, že se na území České republiky obvykle zdržují“ (Česko, 1992).

„Poplatníky obvykle se zdržujícími na území České republiky jsou ti, kteří zde pobývají alespoň 183 dnů v příslušném kalendářním roce, a to souvisle nebo v několika obdobích“ (Česko, 1992).

2.2 Předmět daně

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou všechny příjmy, které poplatníkovi zvyšují jeho užitek (Vančurová, 2021).

Mezi tyto příjmy fyzických osob se řadí:

- příjmy ze závislé činnosti (§ 6),
- příjmy ze samostatné činnosti (§ 7),
- příjmy z kapitálového majetku (§ 8),
- příjmy z nájmu (§ 9) a
- ostatní příjmy (§ 10) (Macháček, 2019).

Za příjem se považuje jak peněžní příjem, tak i příjem nepeněžní. Dalším typem příjmu může být příjem dosažený směnou (Macháček, 2021).

„Nepeněžní příjem se pro účely daně z příjmů fyzických osob oceňuje:

a) podle právního předpisu upravujícího oceňování majetku,

b) jako pětinásobek hodnoty ročního plnění, pokud příjem spočívá v jiném majetkovém prospěchu, jehož obsahem je opakující se nebo trvající plnění na dobu

1. neurčitou,
2. života člověka nebo
3. *delší než 5 let“* (Česko, 1992).

Zákon o daních z příjmů také říká, jaké příjmy do předmětu daně z příjmů fyzických osob nespadají. Těmito příjmy jsou například příjmy nabytím akcií nebo podílových listů, úvěry nebo zápůjčky s výjimkou v § 3 odst. 4 písm. b) bodě 1 a 2 ZDP, příjmy z rozšíření rozsahu nebo vypořádání společného jmění manželů, příjem au-pair (strava a ubytování za podmínek podle § 3 odst. 4 písm. e) ZDP, příjmy získané vydáním podle právních předpisů upravujících restituci majetku, příjem plynoucí z vypořádání spoluvlastnictví rozdělením věcí podle velikosti spoluvlastnických podílů (Dvořáková et al., 2019).

2.3 Osvobozeno od daně

Existují také příjmy, které jsou předmětem daně, ale poplatník z nich žádnou daň neodvádí. Jedná se o příjmy osvobozené od daně (Krajňák, 2022).

Mezi osvobozené příjmy se řadí například úplatný převod neboli prodej nemovitých věcí. Příkladem prodeje nemovitých věcí může být prodej rodinného domu nebo bytu včetně souvisejícího pozemku, pokud v něm osoba, která byt či dům prodává měla bydliště nejméně po dobu dvou let bezprostředně před prodejem. Pokud zde nebydlela dva roky před prodej, je tento příjem osvobozený jen v tom případě, pokud peněžní prostředky použije na obstarání bytové potřeby. Dalším příjmem, který je od daně osvobozený, je příjem z úplného převodu cenných papírů či podílů, a to jen tehdy, pokud mezi nabytím a převodem uplynou alespoň tři roky. Podobně je tomu tak i u příjmů z prodeje motorového vozidla. Tam ale musí mezi nabytím a prodejem uplynout alespoň jeden rok (Krajňák, 2022).

Osvobozen je také příjem z prodeje movitých věcí, ale jen pokud movitá věc v době prodeje nepatří do obchodního majetku nebo pokud nepatřila do obchodního majetku pět let před tímto prodejem. Další příjmy, které je možné zařadit mezi osvobozené jsou například příjmy

z dávek nemocenského pojištění, příjmy z důchodového pojištění nebo také stipendia, která jsou vyplácená ze státního rozpočtu nebo je vyplácí vysoká škola ze svých prostředků (Krajňák, 2022).

2.4 Základ daně

Základ daně si lze představit jako souhrn všech dílčích základů daně poplatníka. Existuje ale pravidlo, kterým se všichni poplatníci musí řídit, a to že dílčí základ daně ze závislé činnosti nelze snížit o ztráty, které mohly vzniknou v dílčím základu daně ze samostatné činnosti nebo v dílčím základu daně z nájmu. Pokud poplatníkovi na konci vypočtu základu daně vyjde záporná hodnota, jedná se o daňovou ztrátu. Tuto daňovou ztrátu je poté možné nanejvýš v pěti následujících zdaňovacích období odečíst od souhrnu dílčích základů daně kromě dílčího základu daně ze závislé činnosti. Odečíst jde celá výše daňové ztráty nebo jen její část (Vančurová a Zídková, 2022).

Do základu daně se nezahrnují již výše zmíněně příjmy osvobozené od daně a taktéž příjmy, které tvoří samostatný základ daně (Vančurová a Zídková, 2022).

Tabulka 1 – Vymezení příjmů vstupujících do základu daně z příjmů fyzických osob (vlastní zpracování dle Vančurová a Zídková, 2022)

Veškeré příjmy poplatníka	
- příjmy vyňatě ze zdanění (tj. příjmy které nejsou předmětem daně)	
= příjmy podlehající dani	
- osvobozené přijmy	
= příjmy zahrnované do ZD	= příjmy tvořící samostatný ZD

2.5 Dílčí základy daně

Všechny zdanitelné příjmy, které poplatníkovy plynou z jeho činnosti, rozdělujeme do pěti dílčích základů daně. Toto rozdělení je velmi důležité, protože pro každý dílčí základ daně jsou stanovená rozdílná pravidla. Tyto pravidla určují, který příjem je možné očistit o výdaje, které slouží k dosažení, zajištění a udržení příjmů, a které příjmy se o tyto výdaje neočišťují (Vančurová, 2021).

Tabulka 2 – Základ daně z příjmů fyzických osob (vlastní zpracování dle Vančurová a Zídková, 2022)

Příjmy ze závislé činnosti
= dílčí základ daně příjmů ze závislé činnosti

Příjmy ze samostatné činnosti
- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
= dílčí základ daně příjmů ze samostatné činnosti (nebo záporný rozdíl mezi příjmy a výdaji)

Příjmy z kapitalového majetku
= dílčí základ daně příjmů z kapitalového majetku

Příjmy z nájmu
- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
= dílčí základ daně příjmů z nájmu (nebo záporný rozdíl mezi příjmy a výdaji)

Ostatní příjmy
- výdaje na dosažení příjmů (podle druhů příjmu do výše daného druhu příjmů)
= dílčí základ daně ostatní příjmy

2.5.1 Příjmy ze závislé činnosti (§ 6)

Příjmy ze závislé činnosti se vztahují na největší počet obyvatel České republiky. Jedná se totiž o mzdy a platy. Tyto příjmy jsou vyplaceny zaměstnavatelem neboli plátcem daně zaměstnanci neboli poplatníkovi daně (Vančurová a Zídková, 2022).

„Příjmy ze závislé činnosti jsou:

- *příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v nichž poplatník je povinen dbát příkazů plátce,*
- *funkční požitky,*
- *příjmy členů družstva, společníka s. r. o., komanditisty k. s.,*
- *odměny člena orgánu právnické osoby a likvidátora,*
- *příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem činnosti, ze které plynou příjmy podle § 6 odst. 1 písm. a) až c) ZDP, bez ohledu na to, zda plynou od plátce, u kterého poplatník vykonává činnosti, ze které plyne příjem ze závislé činnosti, nebo od plátce, u kterého poplatník tuto činnosti nevykonává*“ (Česko, 1992).

Pod funkčním požitkem si lze představit odměny, které obdrží poplatník za výkon funkce, jako je například funkce poslance, člena vlády nebo také jednatele spolku a jiné (Vančurová a Zídková, 2022).

Dílčím základem daně ze závislé činnosti je hrubá mzda zaměstnance a není možné, aby dílčí základ daně vyšel v záporu. Vyjadřuje ho tato rovnice:

DZD § 6 = HM (Krajňák, 2022).

2.5.2 Příjmy ze samostatné činnosti (§ 7)

Mezi příjmy ze samostatné činnosti se řadí:

- příjem ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- příjem ze živnostenského podnikání,
- příjem z jiného podnikání,
- podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku (Hnátek, 2023).

Dále se zde také řadí:

- příjmy z užití nebo poskytnutí práv z duševního vlastnictví, autorských práv, příjmy z vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem,
- příjmy z nezávislého povolání,
- příjmy z nájmu majetku, který má podnikatel zařazen v obchodním majetku (Hnátek, 2023).

Dílčí základ daně z příjmů ze samostatné činnosti lze znázornit pomocí rovnice:

DZD § 7 = Příjmy – výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů (Hnátek, 2023).

Poplatník má pří vypočtu DZD dvě možnosti. Jedna, která již byla zmíněna, je příjmy očistit o výdaje na dosažení zajištění a udržení příjmů. Pokud chce ale poplatník tyto výdaje použit, musí vést buď daňovou evidenci nebo účetnictví. Druhou možností, jak příjmy snížit, jsou paušální výdaje neboli výdaje procentem z hrubých příjmů. Pokud se poplatník rozhodne pro využití paušálních výdajů, nemusí vést účetnictví a ani daňovou evidenci, ale stačí mu vést evidenci příjmů (Vančurová a Zídková, 2022).

Každý poplatník, kterému plynou příjmy ze samostatné činnosti, může paušální výdaje použít. Sazby paušálních výdajů se rozlišují podle druhu příjmů. Tyto paušální výdaje jsou ale omezeny maximální částkou, kterou je možné jako výdaj uplatnit (Vančurová, 2021).

Sazby paušálních výdajů a maximální částky paušálních výdajů u jednotlivých druhů příjmů lze nalézt v tabulce č. 3.

Tabulka 3 – Maximální hranice paušálních výdajů (vlastní zpracování dle Vančurová, 2021)

Sazba paušálních výdajů	Druhy příjmů	Maximální částka paušálních výdajů
80 %	zemědělská výroba, lesní a vodní hospodářství řemeslné živnosti	1 600 000 Kč
60 %	ostatní živnosti	1 200 000 Kč
40 %	příjmy z jiného podnikání příjmy z převodu a využití duševních práv příjmy z nezávislého povolání	800 000 Kč
30 %	příjmy z nájmu majetku v obchodním majetku	600 000 Kč

2.5.3 Příjmy z kapitálového majetku (§ 8)

Těmito příjmy mohou být například úroky z vkladu na účtech, které jsou určeny pro podnikání, přijaté úroky nebo úrokové výnosy ze směnek (Vančurová a Zídková, 2022).

Většina příjmů z kapitálového majetku ale tvoří samostatný základ daně, který se zdaňuje zvláštní sazbou daně neboli srážkovou daní. Těmito příjmy jsou například úroky z vkladu na účtech, které nejsou určeny k podnikání, úroky z jednorázových vkladů, podíly na zisku kapitálových korporací nebo tichého společníka (Vančurová a Zídková, 2022).

Dílčí základ daně z příjmů z kapitálového majetku se nesnižuje o výdaje, a tudíž ho lze vyjádřit pomocí jednoduché rovnice, která zní:

DZD § 8 = Příjmy (Hnátek, 2023).

Existuje ale také jedna výjimka, a to u příjmů z úroků ze zápůjček nebo úvěrů, které se snižuji o výdaje, a těmito výdaji jsou zaplacené úroky z částek použitých na poskytnutí zápůjčky nebo úvěru. Tyto výdaje mohou být až do výše příjmů (Hnátek, 2023).

2.5.4 Příjmy z nájmu (§ 9)

Mezi příjmy z nájmu se řadí příjmy z nájmu nemovitých věcí a taktéž příjmy z nájmu movitých věcí. Důležitým bodem, kterým je potřeba se řídit, je ten, zda majetek, ze kterého

plynou příjmy, spadá do obchodního majetku či nikoliv. Pokud ano, příjem z tohoto majetku se řadí do dílčího základu daně ze samostatné činnosti. U movitých věcí je dále potřeba rozlišovat, zda se jedná o nájem příležitostný nebo ne, protože díky tomu je možné určit, jestli se jedná o příjmy z nájmu nebo o ostatní příjmy (Vančurová, 2021).

Dílčí základ daně z příjmů z nájmu vyjadřuje tato rovnice:

DZD § 9 = Příjmy – výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů (Hnátek, 2023).

I u těchto příjmů je možné místo výdajů na dosažení, zajištění a udržení příjmů použít procento z příjmů neboli paušální výdaje. Sazba paušálního výdaje je ve vyšší 30 % a maximálně lze od příjmů z nájmu odečíst 600 000 Kč, tedy stejně jak tomu je u příjmů z nájmu majetku zahrnutého do obchodního majetku v rámci dílčího základu daně příjmů ze samostatné činnosti (Vančurová, 2021).

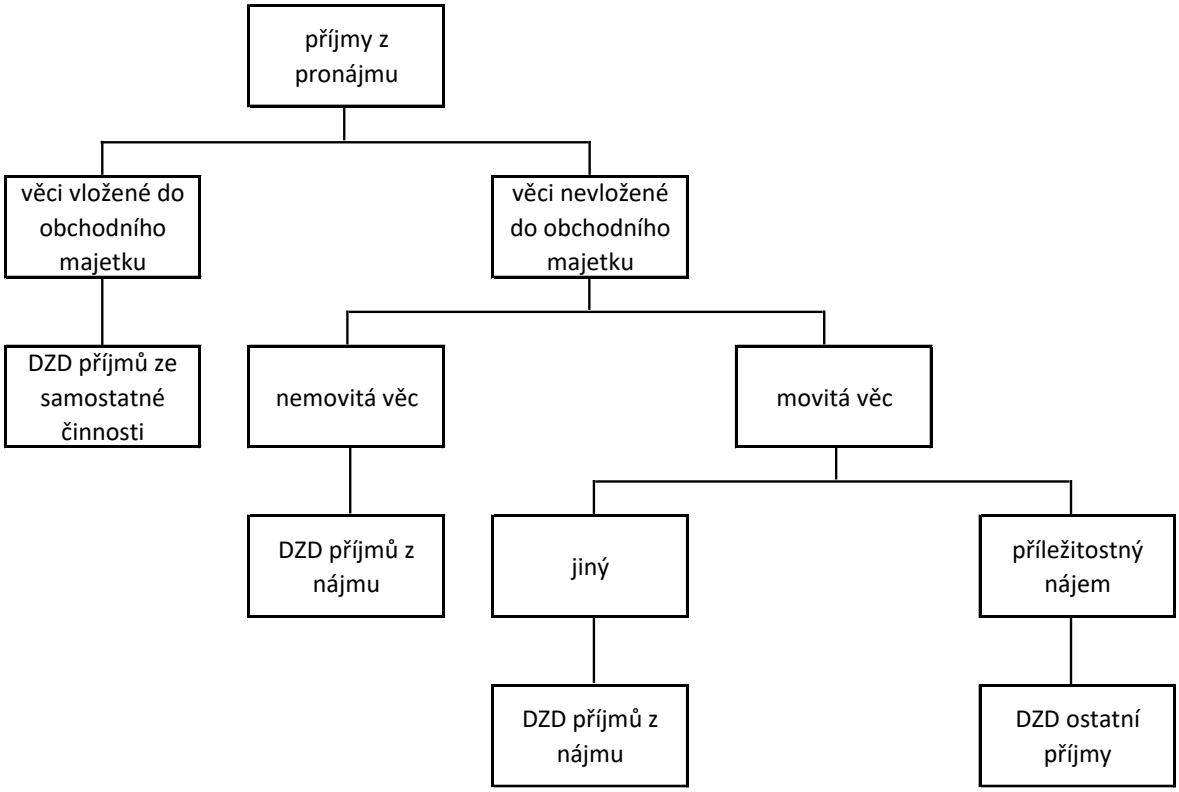

Obrázek 3 – Zdanění příjmů z nájmu (vlastní zpracování dle Vančurová, 2021)

2.5.5 Ostatní příjmy (§ 10)

Do ostatních příjmů se zahrnují veškeré příjmy, které nebyly přiřazeny do předchozích příjmů (Vančurová a Zídková, 2022).

Ostatní příjmy, stejně jako příjmy z nájmu, nepodléhají sociálnímu a ani zdravotnímu pojištění a jejich největší charakteristickou vlastností je jejich nahodilost (Hnátek, 2023).

Výpočet dílčího základu daně z ostatních příjmů lze znázornit jako:

DZD § 10 = Příjmy – výdaje vynaložené na jejich dosažení (Hnátek, 2023).

Dílčí základ daně ostatních příjmů je jediným dílčím základem daně, u kterého je možné kombinovat prokazatelné výdaje na dosažení příjmů a výdaje paušálem. Je to z toho důvodu, že jen jediný příjem v tomto DZD je možné snížit o paušální výdaje. Touto výjimkou je příležitostný příjem ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství. Nesmí to být ale osoba, která má oprávnění k podnikání v zemědělské výrobě (Vančurová a Zídková, 2022).

Pokud souhrn všech příjmů z příležitostných činností či nájmu movitých věcí, včetně příjmů ze zemědělské výroby, která není poplatníkovou živností, nepřesáhne 30 000 Kč za zdaňovací období, bude se jednat o příjmy osvobozené od daně (Hnátek, 2023).

2.6 Nezdanitelné části základu daně

Jedná se o částky, které si může poplatník odečíst od vypočítaného základu daně. Pokud vypočítaný základ daně nedosahuje takové výše, aby si poplatník mohl uplatnit plnou výší nezdanitelných části základu daně nebo si může uplatnit jen část nezdanitelných části základu daně, tak neuplatněný odpočet již není možné využít v dalších letech a jeho výše propadá (Macháček, 2019).

Nezdanitelnými části základu daně jsou:

- bezúplatné plnění (dary). poskytnuté zákonem vymezeným subjektům,
- zaplacené úroky z úvěru ze stavebního spoření a z hypotečního úvěru použitého na financování bytových potřeb,
- příspěvky na penzijním připojištěním se státním příspěvkem, na penzijní pojištění a na doplňkové penzijní spoření,
- příspěvky na soukromé životní pojištění,
- zaplacené členské příspěvky členem odborové organizace,
- úhrada za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělání (Macháček, 2021).

2.6.1 Bezúplatné plnění

Bezúplatné plnění může mít podobu jak peněžní, tak i nepeněžní a taktéž se může jednat o bezúplatné poskytnutí služeb. Dary lze odečíst jen v tom zdaňovacím období, ve kterém byly prokazatelně poskytnuty. Pro uplatnění daru je potřeba, aby poplatník dodržel zákonem stanovené podmínky. První podmínkou, kterou musí poplatník splnit, je, že bezúplatné plnění bylo poskytnuto zákonem stanoveným subjektům. Další podmínka stanovuje minimální hranici, kterou lze jako nezdanitelnou část základu daně odečíst. Úhrn bezúplatných plnění tedy musí přesahovat alespoň 2 % ze základu daně nebo jeho výše činí alespoň 1 000 Kč (Macháček, 2021).

Naopak maximální hranice bezúplatného plnění, která lze od základu daně odečíst, je podle zákona č. 128/2022 Sb. stanovena v úhrnu na 30 % ze základu daně. Týká se to ale pouze zdaňovacího období roku 2022 a 2023 (Česko, 2022).

Za bezúplatné plnění na zdravotnické účely se také považuje dar krve nebo dar jejích složek. Od základu daně si tedy poplatník může odečíst za jedno darování krve nebo za darování jejích složek 3 000 Kč, a to jen tehdy, pokud dárce za tento dar již neobdržel peněžní příjem (Hnátek, 2023).

2.6.2 Úroky z úvěru ze stavebního spoření a z hypotečního úvěru

Tak jako u daru, tak i úroku je pro jejich odpočet potřeba splnění určitých podmínek. Jednou z nich je ta, že úvěry, ze kterých platím úroky, jsou použity na financování bytových potřeb. Druhou podmínkou je výše úroku, který si mohu od základu daně odečíst. Jejich celkový úhrn podle ZDP nesmí za zdaňovací období překročit 300 000 Kč (Macháček, 2021).

2.6.3 Penzijní připojištění, penzijní pojištění a doplňkové penzijní spoření

Od základu daně je možné odečíst částku, která je rovna součtu měsíčních příspěvků jak na penzijní připojištění, tak i na penzijním pojištění a doplňkovém penzijním spoření, které přesáhly částku maximálního státního příspěvku, jehož výše je 1 000 Kč. Maximálně lze však od základu daně odečíst v úhrnu 24 000 Kč (Macháček, 2021).

2.6.4 Soukromé životní pojištění

Podle ZDP se za soukromé životné pojištění považuje pojištění:

- pro případ dožití,
- pro případ smrti nebo dožití,

- na důchodové pojištění (Macháček, 2021).

Maximální výše, o kterou je možné základ daně snížit, činí 24 000 Kč. Tento odpočet je možno uplatnit až po skončení zdaňovacího období a nárok na uplatnění má poplatník v rámci ročního zúčtování záloh a daňového zvýhodnění a v taktéž v rámci daňového přiznání (Macháček, 2021).

2.6.5 Členské příspěvky a úhrada za další vzdělání

Další nezdanitelnou části, o kterou lze ZD snížit, jsou uhrazené členské příspěvky členem odborové organizace. Tyto příspěvky jsou uhrazeny odborové organizaci. U této nezdanitelné části se podle ZDP uplatňuje kombinace relativního a absolutního limitu. Výše relativního limitu je 1,5 % z příjmů ze závislé činnosti, což je maximum, co si může poplatník uplatnit a zároveň zde platí i limit absolutní, který říká, že nanejvýš lze ale od základu daně odečíst 3 000 Kč. Pro výpočet 1,5 % se do příjmů ze závislé činnosti nesmí započítávat příjmy, které tvoří samostatný základ daně (Vančurová, 2021).

Poslední položkou nezdanitelných části zakladu daně jsou úhrady za další vzdělání. Aby si je poplatník mohl uplatnit nesmí být hrazeny zaměstnavatelem a taktéž nesmí být uplatněny jako výdaj u osoby, které plynou příjmy ze samostatné činnosti. I tato nezdanitelná část má své maximum, které se ale liší podle poplatníka. Většina poplatníků si může svůj základ daně snížit nanejvýš o 10 000 Kč. Pokud se ale jedná o poplatníka se zdravotním postižením, jeho maximum je 13 000 Kč a poplatník, který má těžší zdravotní postižení, si může odečíst až 15 000 Kč (Vančurová, 2021).

Veškeré částky nezdanitelných částí základu daně jsou podle zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů platné i pro rok 2023.

2.7 Odpočty od základu daně

Kromě nezdanitelných částí základu daně existují i jiné možnosti, jak snížit vypočítaný základ daně. Tyto odpočty, na rozdíl od nezdanitelných části základu daně, je možné uplatnit i v následujících zdaňovacích období (Macháček, 2021).

Tyto odpočty si taktéž mohou uplatnit i právnické osoby. U fyzických osob tyto odpočty nejvíce využijí poplatníci, kteří mají příjmy ze samostatné činnosti (Vančurová, 2021).

Za odpočty od základu daně se považují:

- daňová ztráta,

- podpora odborného vzdělání,
- podpora výzkumu a vývoje (Macháček, 2021).

Daňová ztráta poplatníkovi vzniká, pokud má výdaje na dosažení, zjištění a udržení příjmů vyšší než příjmy v dílčím základě daně ze samostatné činnosti a taktéž v dílčím základě daně příjmů z nájmu. Daňovou ztrátu je možné uplatnit v pěti následujících zdaňovacích období nebo lze také uplatnit daňovou ztrátu i zpětně, a to za dvě předcházející zdaňovací období (Vančurová, 2021).

2.8 Slevy na dani

Od vypočtené daně z příjmů je možné si odečíst tzv. slevy na dani. Pokud je poplatník zaměstnancem, může si slevy na dani uplatnit každý měsíc. Pokud se ale jedná o poplatníka, kterému neplynou příjmy ze závislé činnosti, uplatní si slevy na dani až po skončení kalendářního roku (Hnátek, 2023).

Slevy na dani, je možné odečíst jen do výše daňové povinnosti poplatníka (Agianni et al., 2022).

2.8.1 Sleva na poplatníka

Sleva na poplatníka je základní slevou, kterou si může uplatnit každý poplatník, který má zdanitelné příjmy bez ohledu na to, jak dlouho pracoval, protože základní sleva na poplatníka se nikdy nekrátí. Její výše je 30 840 Kč. Zaměstnanec si může odečíst každý měsíc tuto slevu ve výši 2 570 Kč (Hnátek, 2023).

2.8.2 Sleva na studenta

Další slevou, kterou lze použít je sleva na studenta. Její výše je 4 020 Kč za rok 2023, což činí 335 Kč měsíčně. Měsíčně ji může použit student, který má příjmy ze závislé činnosti a taktéž ji může použit student, který pracuje na dohodu o provedení práce nebo dohodu o provedení činnosti, ale pouze u jednoho zaměstnavatele, u kterého má podepsané prohlášení k uplatnění slev (Hnátek, 2023).

Slevu na studenta lze využit pouze do dovršení věku 26 let (Krajňák, 2022).

2.8.3 Sleva na invaliditu

Slevu na invaliditu dělíme na základní slevu na invaliditu, rozšířenou slevu na invaliditu a na slevu pro držitele průkazu ZTP/P (Macháček, 2019).

Výše základní slevy na invaliditu je 2 520 Kč, rozšířená sleva na invaliditu je 5 040 Kč a pokud je poplatník držitelem průkazu ZTP/P, tak jeho sleva na daní činí 16 140 Kč. Na základní slevu na invaliditu má nárok poplatník, kterému je uznaná invalidita I. a II. stupně. Pokud má poplatník invaliditu III. Stupně, může uplatnit rozšířenou slevu na invaliditu (Krajňák, 2022).

Slevu může poplatník uplatnit za každý měsíc, pokud na začátku každého měsíce byly splněny podmínky pro uplatnění. Pokud podmínky na začátku měsíce splněny nebyly, sleva se krátí (Krajňák, 2022).

2.8.4 Sleva na manželku

Další slevou, kterou může poplatník uplatnit, je sleva na manželku. Slevu lze uplatnit pouze pokud manželka žije s poplatníkem ve společné domácnosti a zároveň její příjmy nepřesahují částku 68 000 Kč za zdaňovací období. Výše slevy činí 24 840 Kč. Pokud je ale manželka držitelkou průkazu ZTP/P, tato sleva se zdvojnásobí, tudíž lze od daně odečíst až 49 680 Kč (Hnátek, 2023).

Do příjmů manželky se nezahrnují dávky státní sociální podpory, dávky sociální péče, dávky pěstounské péče, dávky osobám se zdravotním postižením, dávky pomoci v hmotné nouzi, státní příspěvky na penzijní připojištění se statním příspěvkem, na doplňkové penzijní připojištění, stipendium a jiné (Illetško et al., 2022).

Sleva 24 840 Kč se úměrně krátí v tom případě, kdy podmínky pro uplatnění slevy na dani byly splněny jen po část zdaňovacího období (Krajňák, 2022).

2.8.5 Sleva za umístění dítěte

Pokud poplatník umísti své vyživované dítě, které s ním žije ve společné domácnosti, do předškolního zařízení, má možnost uplatnit slevu za umístění dítěte. Výše slevy se odvíjí od výdajů, které poplatníkovi plynou za umístění dítěte. Maximálně však lze od vypočtené daně odečíst částku, která je rovna minimální mzdě, která je platná za zdaňovací období, ve které chce poplatník slevu za umístění dítěte využít (Krajňák, 2022).

Částky a podmínky uplatnění všech výše zmíněných slev na dani jsou platné i pro rok 2023 podle zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů.

2.9 Daňové zvýhodnění

Nárok na daňové zvýhodnění má poplatník na své vyživované dítě, které s ním žije ve společné domácnosti. Pod pojmem vyživované dítě si můžeme představit nezletilé dítě nebo také zletilé dítě do věku 26 let, pokud je studentem střední nebo vysoké školy (Hnátek, 2023).

Na první dítě si může poplatník uplatnit daňové zvýhodnění ve výši 15 204 Kč, na druhé dítě činí daňové zvýhodnění 22 320 Kč a na dítě třetí a další si poplatník může odečíst částku 27 840 Kč (Hnátek, 2023).

Daňové zvýhodnění lze použít třemi způsoby, a to jako:

- slevou na dani,
- daňový bonus nebo
- kombinací slevy na dani a daňového bonusu (Hnátek, 2023).

V případě, kdy daňové zvýhodnění je vyšší než vypočtená daňová povinnost, vzniká poplatníkovi daňový bonus. Daňový bonus vyplácí poplatníkovi daňová správa nebo zaměstnavatel. Právo na vyplacení daňového bonusu vzniká pouze tehdy, pokud je daňový bonus vyšší než 100 Kč a příjem ze zaměstnání nebo z podnikání za zdaňovací období, do kterého nezahrnujeme příjem osvobozeny a vybíraný srážkou, je nejméně šestinásobkem minimální mzdy (Hnátek, 2023).

Pokud daň po slevách vychází poplatníkovi v záporné hodnotě, tuto daň vynulujeme a daňové zvýhodnění počítáme z částky 0 Kč (Vančurová a Zídková, 2022).

2.10 Sazba daně

Sazby v České republice činí 15 % a 23 % (Agianni et al., 2022).

23% sazba se nazývá progresivní sazba daně a byla zavedena v roce 2021. Pomocí této sazby zdaňujeme tu část příjmů, které přesahují čtyřiceti osmi násobek průměrné mzdy v České republice (Agianni et al., 2022).

2.11 Zdaňovací období

„Zdaňovací období je pravidelný časový interval, za který nebo na který se základ daně stanoví a daň vybírá“ (Vančurová a Zídková, 2022, str. 13).

„Zdaňovacím obdobím daně z příjmů fyzických osob je kalendářní rok“ (Česko, 1992).

2.12 Daňové přiznání

Povinnost podat daňové přiznáni má každá fyzická osoba, jejíž příjmy za zdaňovací období přesáhly částku 50 000 Kč nebo pokud fyzická osoba vykázala daňovou ztrátu, u které již ale nezáleží na výši příjmů. Dále má povinnost podat daňové přiznání také každá fyzická osoba, která je plátcem solidární daně nebo pokud uplatňuje školkovné či bezúplatné plnění, které bylo poskytnuté do zahraničí. Povinnost podat daňové přiznání mají také fyzické osoby, u kterých došlo k neoprávněnému vyplacení bonusu, za jehož vznik může poplatník (Dušek a Sedláček, 2023).

Daňové přiznání nepodává fyzická osoba, která má příjmy jen ze závislé činnosti a tyto příjmy musí pobírat od jednoho zaměstnavatele nebo také postupně od více zaměstnavatelů. Zaměstnanec zároveň nemusí podávat daňové přiznání, pokud mu neplynuly příjmy podle § 7 až § 10 ZDP vyšší než 20 000 Kč (Dušek a Sedláček, 2023).

2.13 Zálohy

Osoba, která má příjmy pouze ze závislé činnosti, odvádí zálohy na daň z příjmů každý měsíc ze své mzdy, kterou jí vyplácí zaměstnavatel. Pokud se ale budeme bavit o OSVČ, tak u té ohledně záloh na daň z příjmů platí jiná pravidla. Existují totiž tří režimy, podle kterých se zálohy na daň z příjmů odvádí (Krajňák, 2022).

Tyto režimy lze nalézt v tabulce č. 4.

Tabulka 4 – Výše záloh daně z příjmů (vlastní zpracování dle Dušek, 2023)

Z poslední známé daňové povinnosti		**Výše zálohy**	**FO pokud má zároveň příjem ze závislé činnosti**			**Povinnost zaplatit do**			
od	do		0 - 14 %	15 - 49 %	50 - 100 %	15. 3.	15. 6.	15. 9.	15. 12.
0 Kč	30 000 Kč	0	0	0	0	–	–	–	–
30 001 Kč	150 000 Kč	40 %	40 %	20 %	0	–	X	–	X
150 001 Kč	a více	25 %	25 %	12,5 %	0	X	X	X	X

Výše záloh se tedy počítá z poslední známé daňové povinnosti. Tyto zálohy se platí po celou dobu zálohového období, které se charakterizují jako období od podaní daňového přiznání do podání dalšího daňového přiznání (Dušek, 2023).

2.14 Spolupracující osoby

Spolupracují osoby jsou jednou z možností, jak si může poplatník daně z příjmů FO snížit své daňové zatížení (Macháček, 2019).

Spolupracující osobou může být spolupracující manžel nebo také spolupracující osoba, která žije s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti. Tato osoba nemusí mít příbuzenský vztah k poplatníkovi. Spolupracují osobou může být také člen rodiny, který se účastní provozu rodinného závodu. Zde už příbuzenský vztah k poplatníkovi být musí, ale nemusí žít ve společně hospodařící domácnosti (Hnátek, 2023).

Jsou zde i osoby, na které ale nelze příjmy a výdaje převést. Těmito osobami jsou děti, které nemají ukončenou povinnou školní docházku, děti, na které je uplatněno daňové zvýhodnění, manželka, na kterou je uplatněna sleva na dani a zároveň i od poplatníka, který zemřel a taktéž na nebo od poplatníka, pokud je jeho daň ve stejné výši jako paušální daň (Hnátek, 2023).

Daňové zatížení si poplatník může snížit tím, že převede na spolupracující osobu své příjmy a výdaje, kterými mohou být příjmy a výdaje uvedeny v § 7 odst. 1 písm. a) až c) ZDP a taktéž příjmy a výdaje podle § 7 odst. 2 ZDP (Macháček, 2019).

Nelze rozdělit příjmy, které poplatníkovy plynou z kapitálového majetku, z nájmu, ze závislé činnosti nebo jako příjem, který spadá do ostatních příjmů. Dalším příjmem, který poplatník nemůže převést na spolupracující osobu, jsou podíly na zisku společníků v. o. s. a komplementářů k. s. (Macháček, 2019).

Příjmy a výdaje, které poplatník může převést na spolupracující osoby jsou omezené. Rozlišujeme, zda poplatník převádí své příjmy a výdaje na manžela/ku nebo na ostatní spolupracující osoby. Na manželku je možné převést až 50 % příjmů a výdajů poplatníka, maximálně však 540 000 Kč. U ostatních spolupracujících osob lze však převést maximálně 30 % příjmů a výdajů poplatníka, a i zde to je ohraničeno peněžní částkou, která činí 180 000 Kč (Vančurová, 2021).

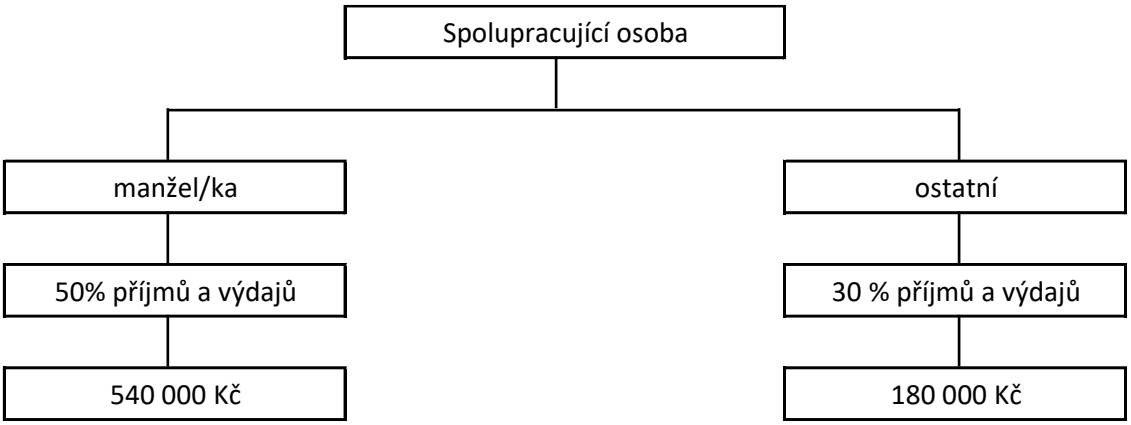

Obrázek 4 – Maximální limity rozdělování příjmů a výdajů na spolupracující osoby (vlastní zpracování dle Vančurová, 2021)

Při převodu příjmů a výdajů na spolupracující osobu musí být dodrženo zásadní pravidlo, kterým je, že převedený podíl příjmů je rovný převedenému podílu výdajů (Vančurová, 2021).

3 SOCIÁLNÍ POJISTNÉ

Sociální systém v České republice obsahuje několik subsystému, kterými jsou veřejné zdravotní pojištění, nemocenské pojištění, důchodové pojištění a posledním subsystémem je státní politika nezaměstnanosti (Vančurová a Zídková, 2022).

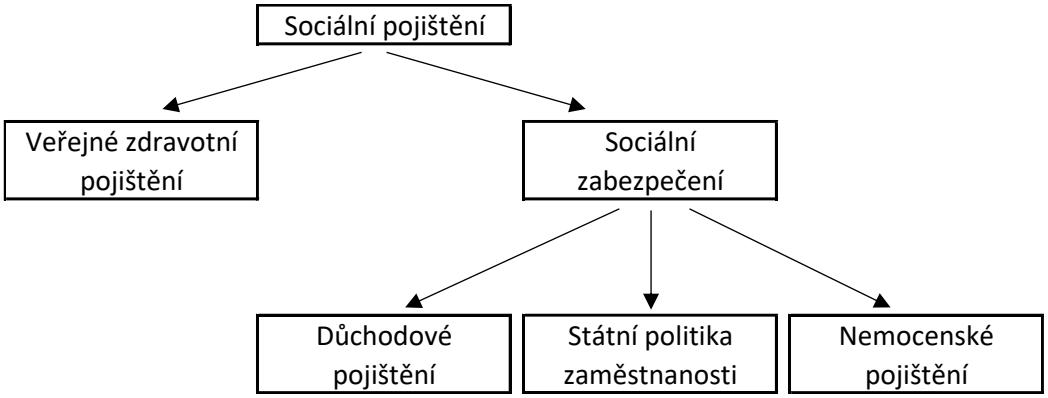

Obrázek 5 – Části systému sociálního pojištění v České republice (vlastní zpracování dle Vančurová a Zídková, 2022)

Základní zdravotní péče v České republice je kryta veřejným zdravotním pojištěním. Výnosy z tohoto pojištění plynou zdravotním pojišťovnám, které tento subsystém spravují (Vančurová a Zídková, 2022).

Nemocenské pojištění pomáhá pojištěncům překlenout krátkodobou neschopnost vykonávat výdělečnou činnost poskytnutím částečně chybějícího příjmu. Tato neschopnost je zapříčiněná nemocí nebo úrazem. Jedná se například o nemocenskou, o podporu při ošetřování člena rodiny nebo o peněžitou pomoc v mateřství. Naopak důchodové pojištění pomáhá překlenout dlouhodobou nebo také trvalou neschopnost vykonávat výdělečnou činnost. Zde se jedná například o starobní důchod, invalidní důchod nebo také o pozůstalostní důchod, do kterého dále řadíme důchody vdovské, vdovecké a sirotčí. Dohromady tyto dva subsystémy tvoří sociální zabezpečení a pojistné se odvádí do státního rozpočtu (Vančurová a Zídková, 2022).

Čtvrtým a zároveň posledním subsystémem je státní politika zaměstnanosti. Zde se jedná o peněžitou podporu v nezaměstnanosti a také o aktivní politiku zaměstnanosti neboli podpora tvorby nových pracovních míst (Vančurová a Zídková, 2022).

3.1 Veřejné zdravotní pojištění

Vyměřovací základ

U OSVČ se vyměřovací základ rovná 50 % dílčího základu daně z příjmů ze samostatné činnosti. Při výpočtu minimálních i maximálních vyměřovacích základů se vždy vychází z průměrné mzdy. Měsíční minimální vyměřovací základ veřejného zdravotního pojištění se tedy zjistí jako 50 % z průměrné měsíční mzdy. Maximální vyměřovací základ pro veřejné zdravotní pojištění neexistuje (Vančurová a Zídková, 2022).

Výše pojistného

Při výpočtu pojistného na zdravotní pojištění se vychází z již zmíněných vyměřovacích základů. Výše tohoto pojistného tedy činí 13,5 %. Tutu částku si OSVČ odvádí sám v plné výši (Hnátek, 2023).

3.2 Sociální zabezpečení

Vyměřovací základ

Stanovení vyměřovacího základu pro OSVČ je úplně stejný jak u zdravotního pojištění, tak i u sociálního pojištění, tedy 50 % dílčího základu daně příjmů ze samostatné činnosti. Jak již bylo jednou zmíněno, minimální i maximální vyměřovací základy OSVČ jsou odvozeny od průměrné mzdy. Maximální VZ se vypočte jako 48násobek průměrné mzdy (Vančurová a Zídková, 2022).

Minimální vyměřovací základ sociálního zabezpečení se odvíjí od toho, zda OSVČ vykonává činnost hlavní nebo činnost vedlejší. Dalším důvodem, proč činnost OSVČ rozdělujeme na činnost hlavní a vedlejší, je ten, že u činnosti vedlejší je OSVČ povinná účasti na důchodovém pojištěním až od určité hranice (Hnátek, 2023).

Minimální měsíční VZ pro hlavní činnost vypočteme jako 25 % z průměrné mzdy daného roku a pro činnost vedlejší jako 10 % z průměrné mzdy daného roku (Vančurová a Zídková, 2022).

Výše pojistného

Osoba samostatně výdělečně činná je povinná odvést na sociálním zabezpečení 29,2 % z vyměřovacího základu a zároveň má dobrovolnou účast na nemocenském pojištění, které činí 2,1 % z vyměřovacího základu (Šubrt et al., 2023).

4 DAŇOVÉ ODPISY

Daňové odpisy slouží k tomu, aby postupně rozpustily pořizovací náklady majetku do základu daně podle zákonem stanovené doby odepisování. Odepisovat majetek, mohou jak osoby, které vedou účetnictví, tak i osoby, které se rozhodly vést pouze daňovou evidenci (Hnátek, 2023).

Tabulka 5 – Odpisové skupiny (vlastní zpracování dle Vančurová a Zídková, 2022)

Odpisová skupina	Příklad	Počet let odepisování
1	počítače a kancelářská technika	3
2	většina pracovních strojů, zařízení, osobní a nákladní automobily	5
3	parní kotle	10
4	budovy z lehkých hmot	20
5	budovy a haly pro průmysl a zemědělství, jednotky nezahrnující pozemky	30
6	administrativní budovy, zpravidla obchodní domy	50

Odepisování majetku lze také přerušit. Přerušení je možné například z toho důvodů, že by daňové odpisy zvyšovaly dosaženou ztrátu poplatníka. Poté je však nutné pokračovat v odepisování stejným způsobem, jako by nikdy k přerušení nedošlo. Přerušení odepisování nemá žádný vliv na používání majetku, což znamená, že i v době přerušení lze majetek bezmezně využívat (Nigrin, 2020).

Daňové odpisy dělíme do dvou skupiny, kterými jsou odpisy základní a odpisy věcné a časové. Základní odpisy členíme na odpisy rovnoměrné a zrychlené (Hnátek, 2023).

4.1 Rovnoměrné odpisy

Rovnoměrné odpisy využívají zákonem stanovené sazby. Jejich výše se mění v závislosti na tom, do jaké odpisové skupiny majetek spadá a poté se ještě odvíjí od toho, zda se jedná o první rok odepisování, o další roky odepisování nebo také zda nastalo technické zhodnocení (Hnátek, 2023).

Tyto sazby představují maximální výši odpisů, a tudíž má poplatník možnost použít i sazby nižší. Využití nižších sazeb je výhodné tehdy, pokud nechceme dosáhnout daňové ztráty. Nižší sazby nemůže ale použít ten poplatník, který uplatňuje paušální výdaje, nebo ten poplatník, který majetek využívá i k soukromým účelům, a tudíž uplatňuje pouze poměrnou část odpisů (Hnátek, 2023).

Tabulka 6 – Sazby pro rovnoměrné odpisy (vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb.)

Odpisová skupina	V prvním roce odepisování	V dalších letech odepisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	20	40	33,3
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	5,15	5
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2

4.2 Zrychlené odpisy

U zrychlených odpisů naopak využíváme koeficienty. Máme tři zákonem stanovené koeficienty, jejichž výše se také mění podle toho, do které odpisové skupiny majetek spadá a zároveň na tom, zda se jedná o první rok odepisování, o další roky odepisování nebo pokud nastalo technické zhodnocení (Hnátek, 2023).

Tabulka 7 – Koeficienty pro zrychlené odpisy (vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb.)

Odpisová skupina	V prvním roce odepisování	V dalších letech odepisování	Pro zvýšenou zůstatkovou cenu
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 PŘEDSTAVENÍ VYBRANÉ FYZICKÉ OSOBY

Praktická část bakalářské práce se věnuje optimalizaci daňové povinnosti vybrané fyzické osoby, která se pro účely této práce bude jmenovat pan Sokol.

Pan Sokol v roce 2019 opustil své dosavadní zaměstnání a začal podnikat v oblasti opravy bot a kožené galanterie, která do toho roku byla jen jeho vedlejší činností. Nejvíce se zaměřuje na lepení a šití bot, na výměnu podrážek, zipů a jezdců a také na opravu švů u batohů, kabelek a tašek.

Pan Sokol bydlí ve společně hospodařící domácnosti se svou manželkou, která se stará o domácnost a o jejich společné dítě, které se jim narodilo minulý rok. Od minulého roku ji tedy začal být vyplácen rodičovský příspěvek. Pro děti, které se narodily do konce roku 2023, činí rodičovský příspěvek 300 000 Kč. Ten lze čerpat nejvýše čtyři roky. Paní Sokolová se ale rozhodla, že rodičovský příspěvek bude čerpat pouze po dobu tří let, a tudíž každý měsíc bude od státu pobírat 8 333 Kč. Z pohledu uplatnění slevy na manželku se rodičovský příspěvek nezapočítává do vlastních příjmů paní Sokolové. Zároveň vypomáhá panu Sokolovi s administrativou, s vedením daňové evidence a taktéž se základními daňovými problémy, jako například s podáváním daňového přiznání.

Pan Sokol se svojí ženou v roce 2019 společně zakoupili byt a jsou tedy jeho spoluvlastníci. Oba mají stejnou výši podílu. Tento byt od roku 2021 začali pronajímat. Manželé se dohodli, že takto získaný příjem bude danit pan Sokol.

Minulý rok se také pan Sokol rozhodl, že si měsíčně začne posílat určitou částku na penzijní připojištění. Tato částka činí 1 150 Kč. Také už několik let chodí se svou ženou darovat krev. Tento rok byli darovat krev 2krát a za tyto dary neobdržel ani on a ani jeho manželka žádný peněžní příjem.

Za účelem stanovení daně z příjmů fyzické osoby vede pan Sokol daňovou evidenci. Do daňové evidence si pan Sokol zaznamenává veškeré příjmy a výdaje, které mu plynou z jeho samostatně výdělečné činnosti během zdaňovacího období.

Dílčí základ daně ze závislé činnosti

Ze závislé činnosti podle § 6 ZDP panu Sokolovi neplynou žádné zdanitelné příjmy, a tudíž je tento dílčí základ daně roven 0 Kč a nebude z něho odvedena žádná daň.

$$DZD\ § 6 = 0\ Kč$$

Dílčí základ daně ze samostatné činnosti

V roce 2023 byly příjmy pana Sokola ze samostatné činnosti podle daňové evidence, kterou vede na základě § 7b zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, rovny 910 250 Kč. Mezi příjmy pana Sokola patří tržby za prodané zboží, kterými jsou krémy a spreje na boty, vložky do bot a také tkaničky do bot. Druhou složkou příjmů jsou tržby za poskytnuté služby.

Jakožto obuvník potřebuje pan Sokol ke své práci dílnu pro vykonávání jeho výdělečné činnosti, kde se také bude nacházet místnost, kam za ním mohou docházet jeho zákazníci. Tuto dílnu si pan Sokol pronajímá, a to za 23 500 Kč měsíčně. Ročně tedy za nájem zaplatí 282 000 Kč. V tomto nájmu jsou již zahrnuté energie spojené s provozem této dílny. Výdaje na provoz strojů, které slouží k opravě obuvi a kožené galanterie, činily v současném zdaňovacím období 45 300 Kč. Poslední položkou jsou výdaje na nákup veškerého materiálu a ostatních věcí, které pan Sokol ke své činnosti během roku potřeboval. Tyto výdaje podle daňové evidence činily celkově 211 102 Kč. Celkové výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů v roce 2023 tedy dosáhly 538 402 Kč.

$$DZD\ \S\ 7 = 910\ 250\ Kč - 538\ 402\ Kč = 371\ 848\ Kč$$

Výše paušálního výdaje, který by si pan Sokol mohl uplatnit, činí podle § 7 ZDP 60 %. Jedná se totiž o živnostenské podnikání. Výdaje by tedy při použití paušálních výdajů činily 546 150 Kč a jsou vyšší než výdaje skutečné. Kdyby chtěl ale pan Sokol přejít z výdajů skutečných na výdaje paušální, musel by podat dodatečné daňové přiznání a dodanit pohledávky, zásoby a také závazky. Z tohoto důvodů by využití paušálních výdajů nebylo pro pana Sokola výhodné, jelikož by jeho daňová povinnost vzrostla o tuto dodatečnou daň. Zároveň má pan Sokol v plánu zakoupit v příštím roce nový stroj, a tudíž se jeho skutečné výdaje zase zvýší, což je dalším důvodem, proč pro něho nejsou paušální výdaje vhodnou metodou optimalizace.

Dílčí základ daně z kapitálového majetku

Pan Sokol nemá ani žádné příjmy z kapitálového majetku, a tudíž tento dílčí základ daně vychází 0 Kč a nebude z něho počítána žádná daňová povinnost.

$$DZD\ \S\ 8 = 0\ Kč$$

Dílčí základ daně příjmů z nájmu

Pan Sokol se svojí manželkou pronajímají byt, který mají ve spoluvlastnictví a zároveň na něho stále splácí hypoteční úvěr. Podle § 9 odst. 2 ZDP příjmy, které plynou manželům

ze společného jmění, může danit pouze jeden z nich. V tomto případě se tedy bude jednat o pana Sokola. Výše měsíčního nájmu, který přijímají od nájemníku, činí 18 250 Kč a suma všech těchto nájmů za celý rok 2023 dělá 219 000 Kč.

S pronajímáním bytu jsou spojené taktéž i výdaje. Mezi základní výdaje se řadí odpisy nemovitosti, které pan Sokol počítal rovnoměrnou metodou. Jelikož byt spadá do 5. odpisové skupiny, výše odpisu v první roce je rovna 1,4 % ze vstupní ceny a v roce druhém a ve všech následujících činí odpis 3,4 % ze vstupní ceny bytu. Tato vstupní cena činila 2 149 000 Kč. Vypočtené odpisy nalezneme v tabulce č. 8.

Tabulka 8 – Odpisy nemovitosti

	Odpis	ZC
2021	30 086 Kč	2 118 914 Kč
2022	73 066 Kč	2 045 848 Kč
2023	73 066 Kč	1 972 782 Kč

Dalším základním výdajem je pojištění nemovitosti, které má sjednané u pojišťovny Pillow, a to ve výši 1 044 Kč. Jako každý vlastník nemovitosti musí i pan Sokol platit daň z nemovitosti, která mu byla vyčíslena na 430 Kč za rok. Jak již bylo v představení fyzické osoby zmíněno, na pořízení bytu si pan Sokol musel vzít hypotéku, kterou stále splácí. Z hypotečního úvěru tedy plynou dva výdaje, kterými jsou úroky z hypotečního úvěru a poplatky za vedení hypotečního úvěru. Za celý rok 2023 pan Sokol na úrocích zaplatil 9 824 Kč a výše zmíněné poplatky činí měsíčně 90 Kč čili 1 080 Kč ročně.

Dílčí základ daně příjmů z nájmu se tedy zjistí jako souhrn všech obdržených nájmů snížené o výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů.

$$DZD\ § 9 = 219\ 000\ Kč - 85\ 444\ Kč = 133\ 556\ Kč$$

Paušální výdaj u příjmů z nájmu podle § 9 odst. 4 ZDP činí 30 %. U pana Sokola by to tedy vycházelo na 65 700 Kč. Paušální výdaje činí méně než ty skutečné, a proto nejsou vhodnou variantou a pan Sokol bude uplatňovat své skutečně dosažené výdaje.

Dílčí základ daně z ostatních příjmů

Během roku 2023 si pan Sokol nevydělával jinak, než již bylo zmíněno, a tudíž se dílčí základ daně z ostatních příjmů vykáže jako nulový.

$$DZD\ § 10 = 0\ Kč$$

6 VÝPOČET DAŇOVÉ POVINNOSTI ZA ROK 2023

Po zjištění výše všech dílčích základů daně lze vypočítat daňovou povinnosti pana Sokola za rok 2023. Tento výpočet bez použití možných optimalizací zobrazuje tabulka č. 9.

Tabulka 9 – Výpočet daňové povinnosti

DZD § 6	0 Kč
DZD § 7	371 848 Kč
DZD § 8	0 Kč
DZD § 9	133 556 Kč
DZD § 10	0 Kč
Základ daně	**505 404 Kč**
Nezdanitelné částí základu daně	
- Bezúplatné plnění	-6 000 Kč
- Penzijní připojištění	-1 800 Kč
Odpočty od základu daně	0 Kč
Snížený základ daně	497 604 Kč
Zaokrouhlený základ daně	497 600 Kč
Daň	74 640 Kč
Slevy na dani	
- Sleva na poplatníka	-30 840 Kč
- Sleva na manželku	-24 840 Kč
Daň po slevách	18 960 Kč
Daňové zvýhodnění	
- 1. dítě	-15 204 Kč
Daň / ~~Bonus~~	**3 756 Kč**

Jako první je nutné stanovit celkový základ daně. Celkový základ daně se zjistí jako součet všech dílčích základů daně, které byly vypočítány v předchozí kapitole. Jedná se o dílčí základ daně ze závislé činnosti (§ 6), ze samostatné činnosti (§ 7), z kapitálového majetku (§ 8), z nájmu (§ 9) a také z ostatních příjmů (§ 10).

Vypočtený základ daně za rok 2023 je možné snížit, a to pomocí nezdanitelných částí základu daně. Mezi nezdanitelné části základu daně pana Sokola se řadí dary krve, na kterých byl v tomto zdaňovacím období 2krát, a tudíž si od ZD může odečíst podle § 15 odst. 1 ZDP celkem 6 000 Kč. Dary totiž splňují podmínku, že jejich výše nepřesahuje 30 % ze základu daně a zároveň nejsou nižší než 1 000 Kč, což je minimální hranice pro odpočet daru a díky tomu je možné dar uplatnit v plné výši. Další nezdanitelnou částí pana Sokola podle § 15 ZDP je penzijní připojištění, na které si pravidelně každý měsíc posílá 1 150 Kč, což za celý rok činí 13 800 Kč. Od základu daně ale lze odečíst pouze tu část, která překračuje maximální státní příspěvek neboli 12 000 Kč. Pro pana Sokola to tedy znamená, že si základ daně může ponížit pouze o 1 800 Kč. Zároveň nelze uplatnit více jak 24 000 Kč za rok, což pan Sokol splňuje.

Je známo, že pan Sokol má také hypoteční úvěr, ze kterého platí úroky. Bohužel tyto úroky si nemůže uplatnit jako nezdanitelnou část základu daně, a to z toho důvodu, že hypoteční úvěr není použit na financování bytových potřeb, jelikož byt, na který si pan Sokol hypoteční úvěr vzal, pronajímá.

Nezdanitelné části základu daně nejsou jedinou položkou, kterou lze od základu daně odečíst. Základ daně se může ponížit také o odpočty, do kterých lze zařadit daňovou ztrátu, podporu odborného vzdělání nebo také podporu výzkumu a vývoje. Ani jednu z těchto položek si pan Sokol ale bohužel uplatnit nemůže. Tudíž svůj vypočtený základ daně může upravit pouze o nezdanitelné částky základu daně, a to ve výši 7 800 Kč.

Dalším krokem, který následuje, je výpočet daně. Daň se vypočte jako procentuální podíl ze sníženého a zároveň ze zaokrouhleného základu daně. Základ daně se zaokrouhluje na celá sta Kč dolů. U pana Sokola se tedy základ daně zaokrouhlí na 497 600 Kč. Výše daně, kterou je každý poplatník povinen odvést státu, činí buď 15 % ze základu daně nebo se také může rovnat 23 % a to pro tu část základu daně, která překročí čtyřiceti osmi násobek průměrné mzdy. Pro rok 2023 byl v České republice tento 48násobek průměrné mzdy stanoven na 1 935 552 Kč. Jak lze vidět, pan Sokol tuto hranici nepřesahuje, a tudíž od svého zaokrouhleného základu daně odvede pouhých 15 %, která vychází 74 640 Kč.

Již vypočtenou daň lze také snížit ale nyní se ke snížení využívají slevy na dani podle § 35ba ZDP. Každá osoba, která měla v předchozím roce jakékoliv zdanitelné příjmy, může uplatnit základní slevu na poplatníka. Pro rok 2023 tahle sleva činí 30 840 Kč a lze uplatnit celou výší slevy bez ohledu na to, jestli poplatník pracoval jen některé měsíce v roce nebo pracoval po celý rok. Další slevou, kterou si pan Sokol může uplatnit, je sleva na manželku. Všechny

podmínky pro uplatnění této slevy pan Sokol splňuje po celé zdaňovací období a v tomto případě si může slevu uplatnit v plné vyšší což je 24 840 Kč. Daň po odečtení všech slev tedy vyjde 18 960 Kč.

Posledním krokem, který je potřeba udělat, aby se zjistila reálná daňová povinnost pana Sokola, je určit výši jeho daňového zvýhodnění, které je upraveno v zákoně o daních z příjmů v § 35c. Daňové zvýhodnění je možné uplatnit na každé vyživované dítě, které s ním žije ve společně hospodařící domácnosti. Pan Sokol má pouze jedno dítě, které se narodilo minulý rok, tudíž si uplatní daňové zvýhodnění za celých 12 měsíců. Daňové zvýhodnění na první dítě činní 15 204 Kč a v tomto případě se bude chovat pouze jako sleva na daní.

Nyní lze vidět, že i přes uplatnění všech slev na dani, nezdanitelných části, a i daňového zvýhodnění, výsledná daňová povinnost pana Sokola činí 3 756 Kč. Z této daňové povinnosti se dá také zjistit, jaké zálohy na daň z příjmů bude následující měsíce pan Sokol platit. Pokud je poslední známá daňová povinnost vyšší než 30 000 Kč a zároveň nižší než 150 000 Kč, výše zálohy činí 40 % z poslední známé daňové povinnosti a platí se 2krát ročně. Splatná je do 15. 6. daného roku a poté do 15. 12. taktéž daného roku. Poslední známa daňová povinnost pana Sokola je nižší než 30 000 Kč, tudíž nebude během roku platit žádné zálohy na dani.

6.1 Výpočet sociálního a zdravotního pojištění za rok 2023

Když už je známá daňová povinnost pana Sokola, je nutné taktéž zjistit výší odvodů jak na zdravotním, tak i na sociálním pojištění. Jako první věc, kterou je ale potřeba zjistit, je výše vyměřovacího základu, ze kterého se tyto odvody poté počítají. U OSVČ je vyměřovací základ roven 50 % dílčího základu daně příjmů ze samostatné činnosti. U pana Sokola to tedy činí 185 924 Kč. Je ale potřeba si dávat pozor, zda se vypočtený vyměřovací základ nenachází u sociálního a také u zdravotního pojištění pod hranicí minimálního vyměřovacího základu, a zároveň u sociálního pojištění nad maximální hranicí vyměřovacího základu.

6.1.1 Sociální pojištění

Minimální VZ pro hlavní činnost = 120 972 Kč

Maximální VZ = 1 935 552 Kč

Skutečně dosažený vyměřovací základ splňuje hranici minimálního vyměřovacího základu pro hlavní činnost, ale také i maximálního vyměřovacího základu. Z tohoto důvodu se výše odvodu bude počítat ze skutečně dosaženého vyměřovacího základu.

Výše odvodů: 29,2 % z 185 924 = ***54 290 Kč***

6.1.2 Zdravotní pojištění

Minimální VZ = 241 944 Kč

U zdravotního pojištění si ale lze povšimnout, že minimální vyměřovací základ je vyšší než ten, kterého skutečně pan Sokol dosáhl. Z tohoto důvodu se výše odvodu bude počítat ze stanoveného minimálního vyměřovacího základu.

Výše odvodů: 13,5 % z 241 944 = ***32 663 Kč***

6.2 Celkový odvod za rok 2023

V následující tabulce č. 10 lze vidět vyčíslený celkový odvod z dosažených příjmů za rok 2023, který je pan Sokol povinen uhradit. Tuto částku, ve výši 90 709 Kč, se bude tato bakalářská práce v následující kapitole snažit optimalizovat tak, aby státu, zdravotní pojišťovně a správě sociálního zabezpečení pan Sokol odvedl co nejmíň.

Zdravotní pojištění pana Sokola ale optimalizovat nelze. Je to z toho důvodu, že jeho výše je již nyní počítána z minimálního vyměřovacího základu, který je stanoven v § 3a v zákonu o pojistném na veřejné zdravotní pojištění. Jelikož je tedy živnost pro pana Sokola jeho hlavní činnosti, na zdravotním pojištění nemůže zaplatit méně než zjištěných 32 663 Kč. Optimalizovat se tedy bude pouze daň z příjmů a sociální pojištění, u kterého je minimální odvod pro hlavní činnost stanoven na 35 324 Kč. Jedná se o 29,2 % z minimálního vyměřovacího základu, který je vymezen pro sociální pojištění.

Tabulka 10 – Celkový odvod z dosažených příjmů

Daň z příjmů	3 756 Kč
Sociální pojištění	54 290 Kč
Zdravotní pojištění	32 663 Kč
Celkový odvod	**90 709 Kč**

7 OPTIMALIZACE

Existuje několik způsobu, pomocí kterých si může poplatník legálně optimalizovat svojí daňovou povinnost. Tato bakalářská práce se ale bude převážně zabývat metodou optimalizace pomocí spolupracujících osob a pomocí převodu příjmů mezi spoluvlastníky nemovitosti.

Optimalizovat se bude pouze daň z příjmů fyzických osob a odvod sociálního pojištění, jelikož odvod zdravotního pojištění již snížit nelze, protože už nyní dílčí základ daně pana Sokola nedosahuje ani minimálního vyměřovacího základu, ze kterého je výše odvodu vypočtena.

7.1 Převod příjmů z nájmu na manželku

První možnosti, jak si pan Sokol může optimalizovat svojí daňovou povinnost, je převést příjem z pronájmu na svoji manželku, jelikož jsou spoluvlastníci pronajímaného bytu a podle § 9 odst. 2 ZDP je možné, aby tyto příjmy zdaňoval pouze jeden z manželského páru.

Příjem z pronájmu podle § 9 ZDP se bude na paní Sokolovou převádět z toho důvodu, že panu Sokolovi se sníží celkový základ daně, ze kterého je daň z příjmů zjištěna a zároveň paní Sokolová bude danit tak nízký základ daně, že z něho vypočtená daň bude představovat pouze část slevy na poplatníka, a tudíž ji nevznikne ani žádná daňová povinnost. Současně příjmy z nájmu nepodléhají odvodům sociálního ani zdravotního pojištění.

Paní Sokolová

Jako první se práce zaměří na to, jak by vypadala daňová povinnost u paní Sokolové, kdyby se rozhodla, že bude danit příjem z pronájmu. V představení fyzické osoby se lze dočíst, že paní Sokolová od minulého roku pobírala rodičovský příspěvek, a to měsíčně ve výši 8 333 Kč. Tento příspěvek je od daně osvobozený, jelikož jeho výše nepřesáhla 36násobku minimální mzdy, která pro rok 2023 činila 17 300 Kč. Tudíž paní Sokolová bude danit jen příjem z nájmu, který byl 219 000 Kč. Po uplatnění skutečných výdajů ve výši 85 444 Kč vychází dílčí základ daně z nájmu 133 556 Kč a z něho bude vypočtena daňová povinnost paní Sokolové.

Paní Sokolová, stejně jako její manžel, byla v roce 2023 2krát darovat krev, a tudíž si může uplatnit celkově 6 000 Kč jako nezdanitelnou část základu daně podle § 15 odst. 1 ZDP. Zároveň jako každá fyzická osoba, která má zdanitelné příjmy, si i paní Sokolová může uplatnit základní slevu na poplatníka uvedenou v § 35ba odst. 1 písm. a) ZDP, která byla pro

rok 2023 stanovena na 30 840 Kč. Daň je tedy rovna 0 Kč. Daňové zvýhodnění si v tomto případě bude uplatňovat pan Sokol, a to z toho důvodu, že daňový bonus může být vyplacený jen tehdy, pokud má poplatník příjmy buď ze závislé činnosti nebo z podnikání, což paní Sokolová nesplňuje.

Tabulka 11 – Výpočet daně u paní Sokolové při převodu příjmů z nájmu na manželku

DZD § 9	133 556 Kč
Základ daně	**133 556 Kč**
- Nezdanitelné části ZD	-6 000 Kč
Snížený ZD	**127 556 Kč**
Zaokrouhlený ZD	127 500 Kč
Daň 15 %	**19 125 Kč**
Slevy na dani	
- Sleva na poplatníka	-30 840 Kč
Daň / ~~Bonus~~	**0 Kč**

Základní sleva na poplatníka ale převyšuje vypočtenou daň o 11 715 Kč. Tato situace znamená, že je paní Sokolová schopná zdanit ještě více příjmů a její daňová povinnost by stále byla rovna nule. Tuto výší příjmů lze zjistit opačným výpočtem daně, kde se stanoví, že 15% daň bude 30 840 Kč, a to z toho důvodu, aby byla využita sleva na poplatníka v plné výši. Poté lze tedy zjistit že nezaokrouhlený základ daně musí být 205 600 Kč. Jelikož víme, že se základ daně zaokrouhluje na stovky dolů, lze snížený ZD stanovit na 205 699 Kč. K tomuto sníženému základu daně přičteme nezdanitelnou část ve výši 6 000 Kč a dostaneme tak základ daně neboli dílčí základ daně ze samostatné činnosti ve výši 211 699 Kč. Tento výpočet dokazuje, že paní Sokolová může zdanit příjmy, které jsou vyšší o 78 143 Kč a zároveň by byla její daňová povinnost stále rovna nule.

Pan Sokol

Jelikož už je známa daňová povinnost paní Sokolové, je nyní potřeba vypočítat tuto povinnost i panu Sokolovi. Pan Sokol v této variantě bude tedy danit jen příjmy z jeho samostatné činnosti, které činí 910 250 Kč a výdaje 538 402 Kč. Dílčí základ daně ze samostatné činnosti je tedy 371 848 Kč. Nezdanitelné části základu daně stále zůstávají na 7 800 Kč. Jak si ale lze povšimnout, v této variantě je od daně odečtena pouze sleva

na poplatníka. Slevu na manželku podle § 35ba odst. 1 písm. b) ZDP, si pan Sokol nyní uplatnit nemůže, a to z toho důvodu, že paní Sokolová již zdaňuje příjmy z nájmu, které za rok přesáhly částku 68 000 Kč. Jelikož si pan Sokol neuplatnil slevu na manželku, která činí 24 840 Kč, vyšla mu daň ve výši 23 760 Kč. I po uplatnění daňového zvýhodnění, které se nevyplatí, aby využila paní Sokolová, jelikož by ji nebyl daňový bonus vyplacen, protože nemá příjmy ze závislé činnosti a ani příjmy ze samostatné činnosti, vzniká panu Sokolovi daňová povinnost ve výši 8 556 Kč.

Kvůli neuplatnění slevy na manželku, vzrostla daň pana Sokola z původních 3 756 Kč na nynějších 8 556 Kč. Tato optimalizace z pohledu daně z příjmů není tedy vhodnou variantou.

Tabulka 12 – Výpočet daně u pana Sokola při převodu příjmů z nájmu na manželku

DZD § 7	371 848 Kč
Základ daně	**371 848 Kč**
- Nezdanitelné části ZD	-7 800 Kč
Snížený ZD	**364 048 Kč**
Zaokrouhlený ZD	364 000 Kč
Daň 15 %	**54 600 Kč**
Slevy na dani	
- Sleva na poplatníka	-30 840 Kč
Daň po slevách	**23 760 Kč**
- Daňové zvýhodnění	-15 204 Kč
Daň / ~~Bonus~~	**8 556 Kč**

Sociální a zdravotní pojištění

Při pohledu na zdravotní a sociální pojištění paní Sokolové se dá zjistit, že je odvod roven 0 Kč, a to z toho důvodů, že příjmy z nájmů nepodléhají platbě zdravotního ani sociálního pojištění.

U pana Sokola se odvody na zdravotním i sociálním pojištění nezmění a budou ve stejné výši jako v předchozí variantě, jelikož dílčí základ daně ze samostatné činnosti, ze kterého se odvody počítají, je nezměněný. Na sociálním pojištění pan Sokol tedy odvede 54 290 Kč a na zdravotním pojištění zaplatí minimální výši odvodu, která činí 32 663 Kč.

Celkový odvod

Jak lze vidět v tabulce č. 13 změna nastane pouze u daně z příjmů u pana Sokola, která ze 3 756 Kč vzroste na 8 556 Kč, a proto je možné říct, že metoda optimalizace pomocí převodu příjmů z nájmu na spoluvlastníka nemovitosti se v tomto případě nevyplatí, jelikož se nepodařilo zoptimalizovat ani daň z příjmů a ani odvod na sociální pojištění.

Hlavním důvodem toho, proč je tato varianta nevhodná, je ten, že příjmy paní Sokolové za celý rok 2023 přesáhly 68 000 Kč, a tudíž si pan Sokol nemohl uplatnit podle § 35ba odst. 1 písm. b) ZDP slevu na manželku, která činí 24 840 Kč.

Tabulka 13 – Celkový odvod z dosažených příjmů při převodu příjmů z nájmu na manželku

	Paní Sokolová	Pan Sokol	Celkem
Daň z příjmů	0 Kč	8 556 Kč	8 556 Kč
Sociální pojištění	0 Kč	54 290 Kč	54 290 Kč
Zdravotní pojištění	0 Kč	32 663 Kč	32 663 Kč
Celkový odvod	0 Kč	95 509 Kč	**95 509 Kč**

7.2 Spolupracující osoba

Další možností, jak si pan Sokol může legálně snížit svojí daňovou povinnost, je pomocí spolupracujících osob. Spolupracující osobou může být pro pana Sokola buď člen jeho rodiny, na kterého si lze převést nejvíce 30 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti, nebo spolupracující osobou může být také jeho manželka, která s ním ale musí žít ve společně hospodařící domácnosti, a lze na ní převést až 50 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti. V tomto případě je tedy pro pana Sokola nejvýhodnější převést své příjmy a výdaje podle § 7 ZDP na svou manželku.

7.2.1 Převod 50 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti na manželku

Druhou možností, jak lze snížit daňovou povinnost pana Sokola je tedy metoda spolupracujících osob. Pomocí této metody se zase sníží panu Sokolovi jeho celkový základ daně, ze kterého je mu poté zjištěna daň. Na jeho manželku se tedy převede zákonem stanovené maximum, které činí 50 % příjmů a výdajů z jeho samostatné činnosti.

Paní Sokolová

Jak je již známo na manželku lze převést až 50 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti pana Sokola. U příjmů to tedy činí 455 125 Kč, zatímco výdaje se rovnají 269 201 Kč. Po odečtení výdajů od příjmů dostaneme dílčí základ daně podle § 7 ZDP u paní Sokolové, který vychází 185 924 Kč. Stejnou výši bude zdaňovat i pan Sokol. Jak si můžeme všimnout v předchozí variantě, tak paní Sokolová během roku 2023 dvakrát darovala krev, a tudíž si od jejího vypočteného základu daně může odečíst 6 000 Kč, jelikož splňuje všechny podmínky pro uplatnění daru, kterou jsou uvedeny v § 15 odst. 1 ZDP. Po zaokrouhlení základu daně se jí vypočte daň ve výši 15 %, kterou lze jako vždy snížit o slevu na poplatníka. Ta je pro rok 2023 stanovena na 30 840 Kč. Po odečtení této slevy od vypočtené daně je daňová povinnost paní Sokolové rovna 0 Kč.

Tabulka 14 – Výpočet daně u paní Sokolové při převodu 50 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti na manželku

DZD § 7	185 924 Kč
Základ daně	**185 924 Kč**
- Nezdanitelné části ZD	-6 000 Kč
Snížený ZD	**179 924 Kč**
Zaokrouhlený ZD	179 900 Kč
Daň 15 %	**26 985 Kč**
Slevy na dani	
- Sleva na poplatníka	-30 840 Kč
Daň / ~~Bonus~~	**0 Kč**

Pokud je ale souhrn všech slev na dani, které si poplatník může uplatnit, vyšší než vypočtená daň, znamená to, že by bylo možné, aby poplatník zdanil o něco více příjmů než nyní a daňová povinnost by byla stále rovna nule. Při obraceném výpočtu, kde se daň bude rovnat 30 840 Kč, aby byla uplatněna celková výše slevy na poplatníka, bylo již výše zjištěno, že paní Sokolová je schopná zdanit až 211 699 Kč a její daň zůstane stále rovna 0 Kč. V této variantě by se jednalo o přesně 25 775 Kč více příjmů, než bylo převedeno.

Bohužel paní Sokolová zdaňuje v rámci spolupracujících osob již možné maximum, co podle zákona lze. Toto maximum činí 50 % jak příjmů, tak i výdajů ze samostatné činnosti.

Pan Sokol

Nyní je potřeba vypočítat daňovou povinnost také panu Sokolovi, který tedy bude danit stejně jako paní Sokolová 50 % příjmů a výdajů z jeho samostatné činnosti, a dále také bude danit příjmy z nájmu. Jak již víme, 50 % dílčího základů daně podle § 7 ZDP je rovno 185 924 Kč a dílčí základ daně podle § 9 ZDP, kde budeme uplatňovat skutečné výdaje, vychází na 133 556 Kč. Zase jako ve všech předchozích variantách je možné snížit základ daně o nezdanitelné části, do kterých se u pana Sokola řadí dary krve a příspěvky na penzijní připojištění. Zjištěnou daň lze očistit pomocí slev na daních. Ani nyní již nelze uplatnit slevu na manželku. Zatímco v předchozí variantě to bylo z toho důvodu, že příjmy paní Sokolové přesáhly za celý rok 68 000 Kč, tak v tomto případě příjmy paní Sokolové byly taktéž vyšší než 68 000 Kč. Jednou z podmínek při využití spolupracujících osob je ale ta, že manželka, na kterou je uplatněna sleva na dani, nemůže být spolupracující osobou. Pan Sokol si také uplatňuje daňové zvýhodnění na jejich dítě ve výši 15 204 Kč, které je v tomto případě použito pouze jako sleva na dani.

Na celkový odvod manželů Sokolových nemá žádný vliv jestli daňové zvýhodnění uplatní pan Sokol nebo jeho manželka.

Tabulka 15 – Výpočet daně u pana Sokola při převodu 50 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti na manželku

DZD § 7	185 924 Kč
DZD § 9	133 556 Kč
Základ daně	**319 480 Kč**
- Nezdanitelné části ZD	-7 800 Kč
Snížený ZD	**311 680 Kč**
Zaokrouhlený ZD	311 600 Kč
Daň 15 %	**46 740 Kč**
Slevy na dani	
- Sleva na poplatníka	-30 840 Kč
Daň po slevách	**15 900 Kč**
- Daňové zvýhodnění	-15 204 Kč
Daň / ~~Bonus~~	**696 Kč**

Sociální a zdravotní pojištění

V tento moment již došlo ke změně dílčího základu daně ze samostatné činnosti, a tudíž se změní i výše odvodů na zdravotním a sociálním pojištění jak u pana Sokola, tak i u jeho manželky. U OSVČ je vyměřovací základ roven 50 % dílčího základu daně příjmů ze samostatné činnosti, což u obou manželů činí 92 962 Kč, jelikož oba daní stejnou částku podle § 7 ZDP.

Sociální pojištění

Minimální VZ pro hlavní činnost = 120 972 Kč

Minimální VZ pro vedlejší činnost = 48 396 Kč

Maximální VZ = 1 935 552 Kč

Sociální pojištění stanovuje minimální vyměřovací základ také pro vedlejší činnost, který paní Sokolová musí dodržet, jelikož spolupracující osoba je její vedlejší činnosti. Jako hlavní činnost je u paní Sokolové rodičovská dovolená. Její skutečně dosažený vyměřovací základ je ale vyšší, a tudíž výše odvodu na sociální pojištění bude vypočtena z tohoto skutečně dosaženého vyměřovacího základu, který činí 92 962 Kč.

Výše odvodu paní Sokolové: 29,2 % z 92 962 = ***27 145 Kč***

Pro pana Sokola je jeho živnost hlavní činností, a tudíž musí při výpočtu sociálního pojištění dodržet zákonem stanovený minimální vyměřovací základ pro hlavní činnost. Skutečně dosažený vyměřovací základ pana Sokola byl nižší, a proto výše odvodu musí být vypočtena z této zákonem stanovené hranice 120 972 Kč.

Výše odvodu pana Sokola: 29,2 % z 120 972 = ***35 324 Kč***

Zdravotní pojištění

Minimální VZ = 241 944 Kč

U zdravotního pojištění, na rozdíl od toho sociálního pojištění, nemá paní Sokolová povinnost dodržovat minimální vyměřovací základ. Je to z toho důvodu, že spolupracující osoba je pro ni vedlejší činnosti a zdravotní pojištění nemá pro vedlejší činnost stanoveny minimálními vyměřovací základ. Z toho důvodu se výše odvodu na zdravotní pojištění vypočte ze skutečně dosažného vyměřovacího základu paní Sokolové.

Výše odvodu paní Sokolové: 13,5 % z 92 962 Kč = ***12 550 Kč***

Na rozdíl od svojí manželky pan Sokol minimální vyměřovací základ pro zdravotní pojištění musí dodržet, jelikož jeho živnost je jeho hlavní činností. Z toho důvodu, že skutečný vyměřovací základ byl nižší, tak výše odvodu pana Sokola se zjistí ze zákona stanoveného minimálního vyměřovacího základu.

Výše odvodu pana Sokola: 13,5 % z 241 944 Kč = ***32 663 Kč***

Celkový odvod

I když daň z příjmů pana Sokola je nyní nejnižší oproti předcházejícím variantám a zároveň se také konečně podařilo snížit sociální pojištění, tak i přesto se celkový odvod obou manželů vyšplhal z původních 90 709 Kč na 108 378 Kč. Hlavním důvodem tohoto nárustu je platba sociálního a zdravotního pojištění paní Sokolové, které musí odvádět, jelikož nyní zdaňuje příjmy ze samostatné činnosti, které podléhají sociálnímu i zdravotnímu pojištění. Tyto odvody celkem činí 39 695 Kč.

Tabulka 16 – Celkový odvod z dosažených příjmů při převodu 50 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti na manželku

	Paní Sokolová	Pan Sokol	Celkem
Daň z příjmů	0 Kč	696 Kč	696 Kč
Sociální pojištění	27 145 Kč	35 324 Kč	62 469 Kč
Zdravotní pojištění	12 550 Kč	32 663 Kč	45 213 Kč
Celkový odvod	39 695 Kč	68 683 Kč	**108 378 Kč**

7.2.2 Převod 21 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti a převod příjmů z nájmu na manželku

V předchozích variantách bylo opačným výpočtem daně zjištěno, že paní Sokolová je schopná zdanit více příjmů, než skutečně danila a na dani by stále neodvedla nic. Přesně se jedná o 211 699 Kč. Ve variantě č. 1, kde na ní byly převedeny pouze příjmy z nájmu, mohla tyto příjmy navýšit o 78 143 Kč a její daň by stála vycházela nulová. Ve variantě č. 2, kde byla využita metoda spolupracujících osob, by mohla zdanit příjmy vyšší o 25 775 Kč, ale bohužel maximální limit, který na paní Sokolovou mohl být převeden, činí 50 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti pana Sokola a ten byl uplatněn.

Z tohoto důvodu se tato varianta pokusí obě předchozí metody spojit dohromady tak, aby celkový základ daně paní Sokolové vycházel pod hranicí zjištěných 211 699 Kč a nemusela státu odvádět daň. Dílčí základ daně z nájmu nelze nijak krátit, tudíž bude převedena celá

jeho výše. S čím si ale pohrát lze je převod příjmů a výdajů ze samostatné činnosti, které jsou omezeny pouze horní hranicí 50 %.

Paní Sokolová

Jak již bylo zmíněno, tak maximální základ daně paní Sokolové může být 211 699 Kč a zároveň je známo, že bude danit celý dílčí základ daně z nájmu, který činí 133 556 Kč. Díky tomu lze říci, že pomocí metody spolupracujících osob může být na paní Sokolovou převedeno až 78 143 Kč. Pokud by se tato částka přepočítala na procenta, jedná se o 21,01477 % z dílčího základu daně ze samostatné činnosti pana Sokola, jehož výše je 371 848 Kč. Když toto procento zaokrouhlíme na přesných 21 %, výsledkem bude, že paní Sokolová zdaní podle § 7 ZDP celkem 78 088 Kč.

Celkový základ daně tedy činí 211 644 Kč. Ten se poníží o nezdanitelné části základu daně ve výši 6 000 Kč. Ze zaokrouhleného základu daně na stovky dolů se vypočte 15% daň. Ta lze snížit o slevu na poplatníka ve výší 30 840 Kč, která je ve stejné výší jako vypočtená daň. Bylo tedy docíleno toho, že daňová povinnost paní Sokolové je nulová a nevzniká ji žádný prostor pro zdanění výší částky příjmů.

Tabulka 17 – Výpočet daně u paní Sokolové při převodu 21 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti a převodu příjmů z nájmu na manželku

DZD § 7	78 088 Kč
DZD § 9	133 556 Kč
Základ daně	**211 644 Kč**
- Nezdanitelné části ZD	-6 000 Kč
Snížený ZD	**205 644 Kč**
Zaokrouhlený ZD	205 600 Kč
Daň 15 %	**30 840 Kč**
Slevy na dani	
- Sleva na poplatníka	-30 840 Kč
Daň / ~~Bonus~~	**0 Kč**

Pan Sokol

Dalším krokem, který je nutné udělat, je vypočítat daň i pro pana Sokola. Ten již bude danit zbylých 293 760 Kč. Tato částka se sníží o nezdanitelné částí základu daně podle § 15 ZDP

ve výší 7 800 Kč, do kterých spadají dary krve a penzijní připojištění. Poté je vypočtena 15% daň, která nyní činí 42 885 Kč. Tu si pan Sokol sníží o slevu na poplatníka. Ani tady nemá ale nárok na uplatnění slevy na manželku, jelikož je jeho manželka spolupracující osobou podle § 13 ZDP. Daň po odečtení slevy na dani vychází 12 045 Kč. Posledním krokem pana Sokola je uplatnění daňového zvýhodnění, které je upraveno v § 35c ZDP. To bude poprvé uplatněno zároveň jako sleva na dani, tak i jako daňový bonus, který bude panu Sokolovi vyplacen ve výši 3 159 Kč.

Tabulka 18 – Výpočet daně u pana Sokola při převodu 21 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti a převodu příjmů z nájmu na manželku

DZD § 7	293 760 Kč
Základ daně	**293 760 Kč**
- Nezdanitelné části ZD	-7 800 Kč
Snížený ZD	**285 960 Kč**
Zaokrouhlený ZD	285 900 Kč
Daň 15 %	**42 885 Kč**
Slevy na dani	
- Sleva na poplatníka	-30 840 Kč
Daň po slevách	**12 045 Kč**
- Daňové zvýhodnění	-15 204 Kč
~~**Daň**~~ **/ Bonus**	**3 159 Kč**

Sociální a zdravotní pojištění

Jelikož došlo ke změně dílčího základu daně ze samostatně výdělečné činnosti jak u pana Sokola, tak i u jeho manželky, nastane také změna ve výši odvodů na sociálním i na zdravotním pojištění. Vyměřovací základ činí 50 % z DZD ze samostatné činnosti, což je u paní Sokolové 39 044 Kč, zatímco u pana Sokola to vychází na 146 880 Kč.

Sociální pojištění

Minimální VZ pro hlavní činnost = 120 972 Kč

Minimální VZ pro vedlejší činnost = 48 396 Kč

Maximální VZ = 1 935 552 Kč

Jelikož dílčí základ daně z vedlejší samostatné činnosti nepřesáhl rozhodnou částku, která je pro rok 2023 stanovena na 96 777 Kč, nemá paní Sokolová povinnost odvádět sociální pojištění.

Skutečně dosažený vyměřovací základ pana Sokola je 146 880 Kč. Ten převyšuje stanovený minimální vyměřovací základ pro hlavní činnost, a tudíž z něho bude vypočten odvod.

Výše odvodu pana Sokola: 29,2 % z 146 880 = ***42 889 Kč***

Zdravotní pojištění

Minimální VZ = 241 944 Kč

Rozhodná částka se ale nevztahuje na zdravotní pojištění. Zároveň pro vedlejší činnost není stanoven minimální vyměřovací základ, a tudíž paní Sokolová musí zjistit svůj odvod ze svého skutečně dosaženého vyměřovacího základu.

Výše odvodu paní Sokolové: 13,5 % z 39 044 = ***5 271 Kč***

Skutečně dosažený vyměřovací základ pana Sokola je zase nižší než zákonem stanovené minimum, a proto bude zdravotní pojištění vypočteno z tohoto minimálního VZ.

Výše odvodu pana Sokola: 13,5 % z 241 944 = ***32 663 Kč***

Celkový odvod

Poprvé se podařilo zoptimalizovat celkovou povinnost manželů Soklových, která klesla z původních 90 709 Kč na nynějších 77 664 Kč. Zároveň poprvé vyšel panu Sokolovi daňový bonus ve výší 3 159 Kč.

Tento pokles zapříčinilo sociální pojištění paní Sokolové, na kterém v této variantě nemusela zaplatit nic. Bylo to z toho důvodu, že dílčí základ daně ze samostatné činnosti nepřesahoval rozhodnou částku, která ukládá povinnost odvodu pojištění. V porovnání s původním výpočtem se tedy podařilo snížit celkový odvod manželů o 13 045 Kč, a proto se jedná o vhodnou variantu optimalizace.

Tabulka 19 – Celkový odvod z dosažených příjmů při převodu 21 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti a převodu příjmů z nájmu na manželku

	Paní Sokolová	Pan Sokol	Celkem
Daň z příjmů	0 Kč	-3 159 Kč	-3 159 Kč
Sociální pojištění	0 Kč	42 889 Kč	42 889 Kč
Zdravotní pojištění	5 271 Kč	32 663 Kč	37 934 Kč
Celkový odvod	5 271 Kč	72 393 Kč	**77 664 Kč**

7.2.3 Převod 26 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti a převod příjmů z nájmu na manželku

Celkový odvod manželů Sokolových lze optimalizovat dále tím, že se sníží platba sociálního pojištění pana Sokola. Toho je možné docílit pomocí převodu vyššího příjmu na manželku, než ve variantě předchozí, ale zároveň se dodrží rozhodná částka. Tím získá pan Sokol nižší vyměřovací základ, a tudíž na sociálním pojištění odvede nižší částku a odvod paní Sokolové bude zároveň stálé nulový.

Paní Sokolová

Dílčí základ daně ze samostatné činnosti se tedy stanoví tak, aby nedosáhl rozhodné částky, tudíž potřebujeme, aby byl do 96 777 Kč. Při převedení této částky na procenta se bude jednat o 26,026 % z dílčího základu daně ze samostatné činnosti pana Sokola, jehož výše je 371 848 Kč. Toto procento se zaokrouhlí a vypočte se tak 26 % z DZD § 7 a výsledkem bude, že paní Sokolová bude danit 96 680 Kč. Zároveň do jejího celkového základu daně budou stále spadat i příjmy z nájmu, kde dílčí základ daně vychází na 133 556 Kč. Celkový základ daně po sečtení tedy bude 230 236 Kč. Ten si paní Sokolová zase sníží o dary ve výši 6 000 Kč a poté zaokrouhlí na celé stovky dolů. Vypočte se 15% daň, která se poté poníží o slevu na poplatníka. Daň po uplatnění slev vyjde paní Sokolové ve výši 2 790 Kč.

Tabulka 20 – Výpočet daně u paní Sokolové při převodu 26 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti a převodu příjmů z nájmu na manželku

DZD § 7	96 680 Kč
DZD § 9	133 556 Kč
Základ daně	**230 236 Kč**
- Nezdanitelné části ZD	-6 000 Kč
Snížený ZD	**224 236 Kč**
Zaokrouhlený ZD	224 200 Kč
Daň 15 %	**33 630 Kč**
Slevy na dani	
- Sleva na poplatníka	-30 840 Kč
Daň / ~~Bonus~~	**2 790 Kč**

Pan Sokol

Druhým krokem bude vypočítat daňovou povinnost pana Sokola. Ten bude danit zbylou část dílčího základu daně ze samostatné činnosti, a to ve výši 74 %, což při přepočtu vychází na 275 168 Kč. Jak je již známo, základ daně se sníží o nezdanitelné části podle § 15 ZDP, a poté se od vypočtené daně odečte pouze sleva na poplatníku, kterou upravuje zákon o daních z příjmů v § 35ba v odst. 1 písm. a). Slevu na manželku stále uplatnit nemůže, neboť manželka pana Sokola je spolupracující osobou. Vypočítaná daň po slevách je nižší než daňové zvýhodnění, a tudíž toto daňové zvýhodnění bude použito zároveň jako sleva na dani, tak i jako daňový bonus. Ten vyjde panu Sokolu 5 949 Kč.

Tabulka 21 – Výpočet daně u pana Sokola při převodu 26 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti a převodu příjmů z nájmu na manželku

DZD § 7	275 168 Kč
Základ daně	**275 168 Kč**
- Nezdanitelné části ZD	-7 800 Kč
Snížený ZD	**267 368 Kč**
Zaokrouhlený ZD	267 300 Kč
Daň 15 %	**40 095 Kč**
Slevy na dani	
- Sleva na poplatníka	-30 840 Kč
Daň po slevách	**9 255 Kč**
- Daňové zvýhodnění	-15 204 Kč
~~**Daň**~~ **/ Bonus**	**5 949 Kč**

Sociální a zdravotní pojištění

V poslední variantě optimalizace bylo na manželku převedeno 26 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti pana Sokola. To zapříčinilo změnu dílčích základů daně obou manželů, a tudíž i změnu odvodů jak na sociálním, tak i na zdravotním pojištění. Vyměřovací základ činí 50 % z dílčího základu daně ze samostatné činnosti, což u paní Sokolové vychází na 48 340 Kč a u pana Sokola na 137 584 Kč.

Sociální pojištění

Minimální VZ pro hlavní činnost = 120 972 Kč

Maximální VZ = 1 935 552 Kč

Rozhodná částka = 96 777 Kč

Dílčí základ daně paní Sokolové podle § 7 ZDP nepřesahují rozhodnou částku, a tudíž nemá povinnost odvádět pojistné na sociální pojištění.

Zatímco skutečně dosažený vyměřovací základ pana Sokola přesahuje stanovený minimální vyměřovací základ a zároveň se nachází pod hranicí maximálního vyměřovacího základu, bude z něho vypočtena výše odvodu na sociální pojištění.

Výše odvodu pana Sokola: 29,2 % z 137 584 Kč = ***40 175 Kč***

Zdravotní pojištění

Minimální VZ = 241 944 Kč

Zdravotního pojištění se rozhodná částka ale netyká, a proto odvod paní Sokolové bude vypočtený ze skutečného vyměřovacího základu. Pro paní Sokolovou minimální vyměřovací základ zdravotního pojištění neplatí, jelikož spolupracující osoba je její vedlejší činností.

Výše odvodu paní Sokolové: 13,5 % z 48 340 Kč = ***6 526 Kč***

Minimální vyměřovací základ se ale týká pana Sokola, který tuto hranici musí dodržet. Jelikož jeho skutečný vyměřovací základ byl zase nižší než zákonem stanovený minimální vyměřovací základ, tak se výše odvodu zjistí jako v předchozích případech z tohoto minima.

Výše odvodu pana Sokola: 13,5 % z 241 944 Kč = ***32 663 Kč***

Celkový odvod

V tento moment jsou známé všechny informace, které jsou potřebné pro zjištění celkových odvodů pana Sokola a jeho manželky. První věc, které si lze všimnout, je ta, že změna procentního podílu příjmů a výdajů ze samostatné činnosti pana Sokola nemá žádný vliv na celkový odvod daně z příjmů. Ta totiž, jak ve variantě předchozí, tak i v této variantě, vychází jako daňový bonus ve výši 3 159 Kč, což přispívá ke snížení jejich celkového odvodu. Dalším důvodem, který vede ke snížení celkového odvodu manželů Sokolových, je ten, že paní Sokolová nemá povinnost odvádět sociální pojištění, jelikož dilčí základ daně ze samostatně výdělečné činnosti nepřesahuje rozhodnou částku, která byla pro rok 2023 stanovena na 96 777 Kč.

Před optimalizací dosahoval celkový odvod z dosažených příjmů pouze u pana Sokola 90 709 Kč. Paní Sokola se totiž starala o jejich dítě a během zdaňovacího období pobírala pouze rodičovský příspěvěk ve výšší 8 333 Kč, jelikož se rozhodla, že si ho nechá vyplácet po dobu 3 let. Tento rodičovský příspěvek nepodléhá ani dani z příjmů a ani sociálnímu a zdravotnímu pojištění. Z toho důvodu je její celkový odvod před optimaliazci roven 0 Kč.

Tento celkový odvod ve výši 90 709 Kč se pomocí převodu dílčího základu daně ze samosatné činnosti do rozhodné částky a také převodu příjmů z nájmu na manželku podařilo snížit na 76 205 Kč. Tento pokles činí 14 504 Kč.

Tabulka 22 – Celkový odvod z dosažených příjmů při převodu 26 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti a převodu příjmů z nájmu na manželku

	Paní Sokolová	Pan Sokol	Celkem
Daň z příjmů	2 790 Kč	-5 949 Kč	-3 159 Kč
Sociální pojištění	0 Kč	40 175 Kč	40 175 Kč
Zdravotní pojištění	6 526 Kč	32 663 Kč	39 189 Kč
Celkový odvod	9 316 Kč	66 889 Kč	**76 205 Kč**

Toto byla poslední legální možnost optimalizace, kterou se bakalářská práce zabývá, a tudíž se další kapitola věnuje celkovému srovnání všech výše vypočtených variant optimalizace a doporučení té nejvýhodnější.

8 SROVNÁNÍ A DOPORUČENÍ

Jako bylo na konci předcházející kapitoly zmíněno, tak se tato kapitola bude věnovat srovnání všech vypočtených variant optimalizace a poté navrhnutí té nevýhodnější, kde pan Sokol se svojí manželkou odvedou státu, zdravotní pojišťovně a správě sociálního zabezpečení co nejméně. Variantami optimalizace byla teda metoda převodu příjmů z nájmu mezi spoluvlastníky nemovitosti a metoda spolupracujících osob, kde dochází ke změně procentuálního podílu převedených příjmů a výdajů.

Tabulka č. 23 porovnává celkovou povinnost pana Sokola za rok 2023 s variantami optimalizace. Celková povinnost obsahuje součet daně z příjmů fyzických osob a odvodů jak na sociálním, tak i na zdravotním pojištění.

Tabulka 23 – Srovnání celkové povinnosti za rok 2023 s variantami optimalizace

	Varianty	*Celková povinnost paní Sokolové*	*Celková povinnost pana Sokola*	*Celkem*
	Celková povinnost za rok 2023	0 Kč	90 709 Kč	90 709 Kč
Optimalizace				
1	Převod příjmů z nájmu na manželku	0 Kč	95 509 Kč	95 509 Kč
2	Převod 50 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti na manželku	39 695 Kč	68 683 Kč	108 378 Kč
3	Převod 21 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti a převod příjmů z nájmu na manželku	5 271 Kč	72 393 Kč	77 664 Kč
4	Převod 26 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti a převod příjmů z nájmu na manželku	9 316 Kč	66 889 Kč	76 205 Kč

Prvně byla tedy zjištěna celková povinnost za rok 2023 bez použití metod optimalizace. V této původní variantě pan Sokol dosáhl celkové povinnosti ve výši 90 709 Kč, která se skládá z daně příjmů ve výší 3 756, odvodu na sociální pojištění, který činí 54 290 Kč, a poslední položkou je zdravotní pojištění, které bylo stanoveno na 32 663 Kč a jedná se o minimální odvod, který lze na zdravotní pojištění odvést, jelikož je vypočten ze stanoveného minimálního vyměřovacího základu. Celková povinnost paní Sokolové byla v této původní variantě nulová, protože pobírala během zdaňovacího období pouze rodičovský příspěvek, který nepodléhá dani z příjmů nebo sociálnímu či zdravotnímu pojištění. Tuto celkovou povinnost pana Sokola za rok 2023 se bakalářská práce tedy snaží v následujících variantách zoptimalizovat, a to pomocí metody převodu příjmů z nájmu mezi spoluvlastníky nemovitosti a metody spolupracujících osob.

První varianta se snaží optimalizovat celkovou povinnost pana Sokola pomocí metody převodu příjmů z nájmu mezi spoluvlastníky nemovitosti. Jelikož příjem z nájmu, který danila paní Sokolová, přesahoval 68 000 Kč, tak si pan Sokol nemohl uplatnit slevu na manželku. Z tohoto důvodu vzrostla daň pana Sokola z původních 3 756 Kč na 8 556 Kč. Dílčí základ daně ze samostatné činnost zůstal nezměněný, a tudíž i odvody jsou ve stejné výší jako v původní variantě. Tato metoda v porovnání se základním výpočtem není vůbec vhodnou variantou pro pana Sokola, jelikož se nepodařilo zoptimalizovat ani jeden odvod ba naopak mu vzrostla daň z příjmů a tím pádem i celková povinnost o 4 800 Kč. Proto se jedná o nevhodnou variantu pro pana Sokola.

Druhá varianta k optimalizaci již využila metodu spolupracujících osob, kdy bylo na manželku převedeno maximálních 50 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti pana Sokola. Ani v této variantě nedojde ale k optimalizaci celkové povinnosti obou manželů. Je to z toho důvodu, že ani zde nemohla být využita sleva na manželku a zároveň paní Sokolová danila příjmy podle § 7 ZDP, a tudíž musí odvádět jak sociální, tak i zdravotní pojištění. Z tohoto důvodu vzrostl celkový odvod manželů Sokolových z původních 90 709 Kč na 108 379 Kč. Ani tato varianta není tedy pro pana Sokola vyhovující, a tudíž by při výpočtu daňové povinnosti neměla být využita.

Třetí varianta, stejně jako varianta předchozí, využívá metodu spolupracujících osoba, kde se ale nyní převádí pouhých 21 %. Je to z toho důvodů, aby bylo na paní Sokolovou převedeno jen takové množství příjmů, aby její daň byla nulová, a aby zároveň nevznikl žádný prostor pro zdanění vyšší částky příjmů. V této variantě paní Sokolová na dani nezaplatí nic a panu Sokolovi poprvé vznikne daňový bonus ve výší 3 159 Kč. Celkový odvod obou manželů bude tedy nižší, a to o 13 045 Kč v porovnání s původní variantou výpočtu celkového odvodu. Důvodem tohoto poklesu je platba sociálního pojištění, protože dílčí základ daně podle § 7 paní Sokolové nedosáhl rozhodné částky a tak neměla povinnost toto pojištění odvádět. Jedná se tedy o první vyhovující variantu optimalizace pro pana Sokola.

Čtvrtá varianta a zároveň poslední varianta, stejně jako varianta druhá a třetí, použila pro optimalizaci metodu spolupracujících osob. Změna nastala oproti předchozím variantám v procentuálním podílu příjmů a výdajů, které budou převedeny na paní Sokolovou. Zatímco v přechozí variantě to bylo 21 %, tak nyní se jednalo o 26 %. Toto procento znázorňuje takovou část dílčího základu daně ze samostatné činnosti, který nepřesahuje rozhodnou částku. Díky tomu nemá paní Sokolová povinnost odvádět sociální pojištění a zároveň se

tím sníží vyměřovací základ pana Sokola, a tudíž i jeho odvody. Tato procentuální změna tedy vede k poklesu celkové povinnosti obou manželů. Ta nyní klesla z původních 90 709 Kč na 76 205 Kč. Jedná se o rozdíl ve výší 14 504 Kč.

V prvních dvou variantách optimalizace nastalo zvýšení celkové povinnosti manželů Sokolových, a proto ani jedna z těchto variant nemůže být panu Sokolovi doporučena, jelikož by státu, správě sociálního pojištění a taktéž zdravotní pojišťovně zaplatil celkově více, než bylo zjištěno v původním výpočtu. Jediné možné varianty, které mohou být panu Sokolovi doporučeny, jsou varianty číslo tři a čtyři. Tou výhodnější je ale varianta čtvrtá, kde pan Sokol ušetří až 14 504 Kč. Jelikož paní Sokolová bude i v příštím roce pobírat pouze rodičovský příspěvek, je využití manželky k optimalizaci daňové povinnosti vhodnou variantou pro pana Sokola i pro příští rok.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zaměřovala na optimalizaci daňové povinnosti vybrané fyzické osoby. Na základě literárních zdrojů byla zpracovaná teoretická část, kde byla obecně vymezena daňová soustava České republiky, která popisuje daně přímé a nepřímé a zároveň byl vysvětlen rozdíl mezi nimi. V první kapitole byla dále charakterizovaná daň a taktéž její funkce, které by daň měla splňovat. Důležitou kapitolou v teoretické části byly ale konstrukční prvky daně, pomocí nichž mohla být poté správně vypočtena daňová povinnost v praktické částí. Práce se poté zaměřovala i na sociální a zdravotní pojištění, kde byl stručně vysvětlen princip pojištění a zároveň byla objasněna problematika vyměřovacích základů.

Praktická část navazuje na část teoretickou a začíná představením vybrané fyzické osoby, která se pro účely této práce nazývá pan Sokol. Ten se věnuje opravě bot a kožené galanterie a pro stanovení daně vede daňovou evidenci. V představení fyzické osoby bylo také zjištěno, že mu zároveň plynou i příjmy z nájmu bytu, který má ve spoluvlastnictví se svojí manželkou a taktéž jaké nezdanitelné části základu daně a slevy na dani mu lze uplatnit.

Všechny tyto poznatky byly dostačující pro výpočet jeho daňové povinnosti za rok 2023, která mu vyšla celkem 3 756 Kč. S výpočtem daňové povinnosti také úzce souvisí výše odvodu jak na sociálním, tak i na zdravotním pojištění. Po zjištění jejich výše byla celková povinnost vybrané fyzické osoby za rok 2023 ve výší 90 709 Kč. Tato částka byla poté pomocí několika metod optimalizována.

Pro optimalizaci daňové povinnosti pana Sokola byla ve všech variantách využitá jeho manželka, jelikož se nyní nachází na mateřské dovolené, čímž nemá žádné zdanitelné příjmy. První dvě varianty optimalizace ale bohužel nebyly těmi nejvhodnějšími. I když ve variantě č. 2 došlo ke snížení daňové povinnosti, tak ale celková povinnost za oba manželé neklesla ba se naopak zvýšila. Bylo zde několik důvodu, proč k tomuto nárůstu došlo, jako například nemožnost uplatnění slevy na manželku nebo odvod zdravotního a sociálního pojištění paní Sokolovou, jelikož danila příjmy podle § 7, které těmto odvodům podléhají.

Jediné vhodné možnosti pro pana Sokola byly varianty č. 3 a 4, kde byla na manželku převedena taková výše příjmů a výdajů, které nepřesahují rozhodnou částku. Zároveň byl na manželku převeden i příjem z nájmu. Zde poprvé došlo ke snížení celkového odvodu manželů Sokolových. Výhodnější byla ale varianta č. 4, kde se podařilo na dani a odvodech pojistného ušetřit celkem 14 504 Kč.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

AGIANNI, Vasiliki; ALVARADO, Mery; COTRUT, Madalina; DE LILLO, Francesco; KRAJCUSKA, Filip et al (ed.). 2022. *European tax handbook 2022*. Thirty-third edition. Global tax series. Amsterdam: IBFD. ISBN 978-90-8722-760-9.

ČESKO, 1992. Zákon č. 586/1992 Sb. ze dne 18. prosince 1992, o daních z příjmů. Online. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586/zneni-20231001

ČESKO, 2022. Zákon č. 128/2022 Sb. ze dne 11. května 2022, o opatřeních v oblasti daní v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace. Online. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2022-128/zneni-20240101

DUŠEK, Jiří, 2023. *Daně z příjmů: přehledy, daňové a účetní tabulky*. Čtrnácté vydání. Účetnictví a daně. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-3985-9.

DUŠEK, Jiří a SEDLÁČEK, Jaroslav, 2023. *Daňová evidence podnikatelů 2023.* Dvacáté vydání. Účetnictví a daně. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-3986-6.

DVOŘÁKOVÁ, Veronika; PITTERLING, Marcel a SKALICKÁ, Hana, 2019. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2019.* Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-315-2.

HNÁTEK, Miloslav, 2023. *Zcela legální daňové triky 2023: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory: více vědět, více získat*. 7. vydání. Praha: ESAP. ISBN 978-80-907398-8-8.

HNÁTEK, Miloslav, 2023. *Daňové a nedaňové náklady*. 6. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: ESAP. ISBN 978-80-908801-0-8.

ILLETŠKO, Kateřina; PELCL, Luděk a DĚRGEL, Martin, 2022. *Daňová přiznání: roční zúčtování záloh, daňového zvýhodnění bez chyb, pokut a penále*. Český Těšín: Poradce. ISBN 978-80-7365-466-5.

KLIMEŠOVÁ, Ludmila, 2018. *Daňová optimalizace*. 2. aktualizované vydání. Právo a management. Praha: Ústav práva a právní vědy. ISBN 9788087974179.

KRAJŇÁK, Michal, 2020. *Osobní důchodová daň v České republice se zaměřením na příjmy ze závislé činnosti*. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Ekonomická fakulta. ISBN 9788024844053.

KRAJŇÁK, Michal, 2022. *Daň z příjmů fyzických osob v České republice*. Brno: CERM. ISBN 978-80-7623-086-6.

MACHÁČEK, Ivan, 2019. *Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: postupy, jak platit co nejnižší daň.* Daně. Olomouc: ANAG. ISBN 9788075541956.

MACHÁČEK, Ivan, 2021. *Fyzické osoby a daň z příjmů*. 4. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-075-2.

NIGRIN, Jiří, 2020. *Hmotný a nehmotný majetek v podnikání*. Otázky a odpovědi z praxe (Wolters Kluwer ČESKÉ REPUBLIKY). Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-737-2.

ŠUBRT, Bořivoj; SVĚRČINOVÁ, Eva; PŘÍHODOVÁ, Věra; SKOUMALOVÁ, Alena; DANĚK, Antonín et al., 2023. *Abeceda mzdové účetní 2023*. 33. aktualizované vydání. Práce, mzdy, pojištění (ANAG). Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7554-380-6.

VANČUROVÁ, Alena, 2021. *Zdanění osobních příjmů*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-236-7.

VANČUROVÁ, Alena a ZÍDKOVÁ, Hana, 2022. *Daňový systém ČESKÉ REPUBLIKY 2022.* Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-362-3.

VANČUROVÁ, Alena a ZÍDKOVÁ, Hana, 2022. *Daně v podnikání*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-359-3.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

DZD	Dílčí základ daně
FO	Fyzická osoba
HM	Hrubá mzda
k. s.	Komanditní společnost
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
s. r. o.	Společnost s ručením omezeným
v. o. s.	Veřejná obchodní společnost
VZ	Vyměřovací základ
ZD	Základ daně
ZDP	Zákon o daních z příjmů
ZTP/P	Zvlášť těžké postižení s průvodcem

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1– Přímé daně v České republice (vlastní zpracování dle Krajňák, 2022).....14

Obrázek 2 – Nepřímé daně v České republice (vlastní zpracování dle Krajňák, 2022).....14

Obrázek 3 – Zdanění příjmů z nájmu (vlastní zpracování dle Vančurová, 2021).....21

Obrázek 4 – Maximální limity rozdělování příjmů a výdajů na spolupracující osoby (vlastní zpracování dle Vančurová, 2021).....30

Obrázek 5 – Části systému sociálního pojištění v České republice (vlastní zpracování dle Vančurová a Zídková, 2022).....31

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Vymezení příjmů vstupujících do základu daně z příjmů fyzických osob (vlastní zpracování dle Vančurová a Zídková, 2022) 17

Tabulka 2 – Základ daně z příjmů fyzických osob (vlastní zpracování dle Vančurová a Zídková, 2022) 18

Tabulka 3 – Maximální hranice paušálních výdajů (vlastní zpracování dle Vančurová, 2021) 20

Tabulka 4 – Výše záloh daně z příjmů (vlastní zpracování dle Dušek, 2023) 28

Tabulka 5 – Odpisové skupiny (vlastní zpracování dle Vančurová a Zídková, 2022) 33

Tabulka 6 – Sazby pro rovnoměrné odpisy (vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb.) 34

Tabulka 7 – Koeficienty pro zrychlené odpisy (vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb.) 34

Tabulka 8 – Odpisy nemovitosti 38

Tabulka 9 – Výpočet daňové povinnosti 39

Tabulka 10 – Celkový odvod z dosažených příjmů 42

Tabulka 11 – Výpočet daně u paní Sokolové při převodu příjmů z nájmu na manželku 44

Tabulka 12 – Výpočet daně u pana Sokola při převodu příjmů z nájmu na manželku 45

Tabulka 13 – Celkový odvod z dosažených příjmů při převodu příjmů z nájmu na manželku 46

Tabulka 14 – Výpočet daně u paní Sokolové při převodu 50 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti na manželku 47

Tabulka 15 – Výpočet daně u pana Sokola při převodu 50 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti na manželku 48

Tabulka 16 – Celkový odvod z dosažených příjmů při převodu 50 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti na manželku 50

Tabulka 17 – Výpočet daně u paní Sokolové při převodu 21 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti a převodu příjmů z nájmu na manželku 51

Tabulka 18 – Výpočet daně u pana Sokola při převodu 21 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti a převodu příjmů z nájmu na manželku 52

Tabulka 19 – Celkový odvod z dosažených příjmů při převodu 21 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti a převodu příjmů z nájmu na manželku 53

Tabulka 20 – Výpočet daně u paní Sokolové při převodu 26 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti a převodu příjmů z nájmu na manželku 54

Tabulka 21 – Výpočet daně u pana Sokola při převodu 26 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti a převodu příjmů z nájmu na manželku 55

Tabulka 22 – Celkový odvod z dosažených příjmů při převodu 26 % příjmů a výdajů ze samostatné činnosti a převodu příjmů z nájmu na manželku 57

Tabulka 23 – Srovnání celkové povinnosti za rok 2023 s variantami optimalizace 58